

Leto LXIII

Politična plačana v gotovini

V Ljubljani, v sredo 25. septembra 1935

Stev. 220 a

Cena 1.50 Din

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.340 za inserate

Sarajevo št. 7563

Zagreb št. 39.011

Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2092

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2996 in 2090

lahaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po praznikih

Depolitizacija državnega uradništva

Naš notranji minister g. dr. Anton Košćak je pred nekaj dnevi vsem podrejenim oblastvom notranjega ministrstva izdal okrožnico, v kateri naroča starešinam, da opozore sebi podrejeno uradništvo na zakonite določbe, ki prepovedujejo uradniku vsako kazanje strankarske pripadnosti in strankarsko delovanje na kakršenkoli način. Prepovedano jim je ne samo uporabljanje oblasti in položaja v strankarske namene, vplivanje na podrejene državne in samoupravne namestnice in državljane sploh v smeri strankarsko-političnega delovanja, kakor tudi pristransko ravnanje v službi iz strankarskih razlogov — temveč je pod kazenskimi sankcijami prepovedano tudi podpiranje delovanja političnih strank, čeprav so dovoljene. Istega dne je predsednik vlade g. dr. Milan Stojadinović na kongresu pravnikov z velikim umevanjem govoril v veliki važnosti strankarske in politične neodvisnosti sodstva in obljubil, da bo njegova vlada storila vse potrebno za neodvisnost in stalnost sodnikov. To sta dva tako pomembna in razveseljiva dogodka v naši notranji politiki, da njune važnosti ni mogoče molče prezreti. Kajti morda ne bomo z nobenim drugim korakom stopili tako izrazito v krog res potrebnih in civiliziranih držav, kakor če dosledno izvedemo, kar sta napovedala in zahtevala naš ministrski predsednik in notranji minister: neodvisnost sodstva in pa depolitizacija državnega uradništva.

Na prvi hip so razvidne velike prednosti, ki jih bo imel od novega političnega kurza sam državni uradnik, a prav tako tudi država in ne v zadnji meri tudi vsi državljani, brez oziroma na strankarsko pripadnost.

Za našega državnega uradnika pomenja okrožnica notranjega ministra naravnost pravi evangelij. Kajti vrača mu to, kar človeka šele napravi človeka, to je njegovo moško čast in dostojanstvo, posredno pa mu omogoča stalnost v njegovi službi. — Že leta in leta vsi čutimo, kako popolnoma zgrešena je bila naša notranja politika v pogledu uradništva. Kolikokrat so se menjali politični režimi (in menjali so se pogosto), tolikokrat se je menjala tudi uradniška garnitura. Toda ne le pri glavah, ampak pogosto prav dolgi do zadnjega pisarja. Uradnik ni bil več nepristranski služabnik države in njenih zakonov, kar niti ni smel biti, ampak vsakokratni politični režim so si ga vdinjali kot slugo strankarske samovolje, ki jo je včasih diktirala docela brezimna, ljudstvu nepoznana in nikomur odgovorjajoča klika. Saj smo doživeli celo to gorostastnost, da je JNS, svesta si svoje nemoci in nepopularnosti med narodom, nagajala celokupen uradniški aparat, da v državnem imenu organizira in snuje politično strauko, ki je nihče ni maral in se več da v imenu in v varstvu državnih zakonov fabrice volitve in potvarja volivne rezultate. Dobro nam je znano, da so se mnogi vestni in pošteno uradniki uprli takemu za državo skrajno škodljivemu početju in so raje prišli ob kruh, kakor da bi na ta način oskrnili svojo visoko službo in svojo uradniško čast. Premnogi pa so se v strahu za svojo službo uklonili diktatu vsega drugega in sli se dalje: postali so brez oziroma na zakon strankarski priganjači najnižje sorte, izrabljajoč svoj vpliv in položaj državnega uradnika v čisto partijske in osebne namene. Ta zločesta JNS politika je poleg vsega drugega zla prinesla dvojno, posebno vidno škodo: Na eni strani je uradništvo postalo pri ljudstvu zasvoženo, občutno pa je trpela tudi avtoriteta zakonov in države. Na drugi strani pa nam je ustvarila tip državnega uradnika, ki je vsega pomilovanja vreden: moža, ki je moral delati neprestano proti svoji vesti in svojem boljšemu prepričanju, ki se je moral hliniti in klečeplaziti pred strankarskimi bonci, kriviti hrbet pred političnimi veličinami, ako je hotel rešiti svoj položaj, pa čeprav je vse to počel v svojem srečnem mrzlu in ga zaničeval. Predobro se je zavedal, da ne odločuje strokovna usposobljenost in vestnost v službi, pač pa več ali manj goreča strankarska prizadevnost. Ni čuda, da nam je ta doba med uradništvom zapustila toliko potlačenih in zapreženih duš.

Depolitizacija uradništva pa pomenja, da hoče uradnika potegniti ven iz strankarskega meteža in ga zopet vrniti državi in izključno njeni službi. Predvsem pomenja to za uradnika neprimerno večjo stalnost. Poslej ne bo več izpostavljen nevarnosti, da bi ga nov režim radi politične drugačne usmerjenosti preganjal, ker ne bo imel ne prilike in ne pravice, da bi se pod prejšnjim režimom politično eksponiral. To in samo to bo vrnilo uradništvu ono samozavest, ki jo njegova služba zasluži, obenem pa ga bo navajalo k pravičnemu in objektivnemu uradovanju, ki je predpogoj dobrega funkcioniranja državne uprave.

Striktno izvajanje smernic notranjega ministra pa bo tudi najbolj okrepilo državno misel med narodom. Zadnje desetletje smo v Evropi dobili nekaj diktatorskih režimov, katerim je vsem lastno, da sebe in svojo stranko istovetijo z državo. Stranka je isto kot država, kdor je proti stranki ali tudi ne-strankar, je tudi že proti državi. Vemo, da se je tudi naši slavni JNS na tak način posrežilo, da je ogromno večino Jugoslovanov imela čast pristevati k protidržavnim elementom. Vedno pa je uradništvo tista para, ki mora nositi glavno odgovornost za podobne politične nesmisle. Kajti protiljudski režimi se morejo opirati le še na državni uradniški aparat in ga v ta namen tudi do skrajnosti izrabljajo. Nevarnost takšne politike za državo je na dani. Ako pade režim — in kateri režim je stalen? — bi logično morala pasti tudi država. Strankarsko diktatorski režimi so za državo vedno nevarni.

Nastopil je zadnji trenutek:

Sprava ali pa bodo govorili topovi

Pariz, 24. septembra.

Reševanje italijansko-abesinskega spora po Zvezi narodov je dospelo na mrtvo točko, s katero ne more ne nazaj, ne naprej. Nov moment v tej zadevi je ta, da se angleško in francosko časopisje sedaj vjemata glede presoje položaja, kar je znamenje, da so dogodki Lavalove primorali, da se je nagnil na angleško stran, kar pa je seveda pripisati tudi dejstvu, da dobivajo zadnji čas v zunanji politiki čedalje več vpliva levicariji s Herriotom na čelu, ki so nasprotniki Mussolinija.

Anglija se postavi na stran Francije - Francija na stran Anglije?

Se do nedavna je bil položaj ravno narobe. Laval je na tistem vseokoli podpiral Mussolinija in je baš to zadržanje Francije bilo vzrok, da je Mussolini odgovarjal na vse predloge Zveze narodov kategorično: ne. Se v nedeljo so bili v Londonu prepričani, da se francoski ministrski svet, ki je zboroval v soboto, ni odločil niti za Mussolinija, niti za Anglijo. Danes po poročanju — ako je to poročilo točno — da je francoski ministrski svet sedaj končno vendarle na pritisk levicarskih ministrov sklenil, da se pridruži angleškemu stališču v abesinski zadevi. Da, trdi se celo, da je Francija sklenila, da se, ako bo Mussolini zares vtrajal na tem, da ničesar ne popusti, pridruži Angliji in bo z njo vred izvajala proti Italiji finančne in gospodarske sankcije. Iz tega bi sledilo, da je londonska vlada sklenila, da zagotovi varnost Francije v Evropi v slučaju nemškega posega v evropske zadeve, česar se je dozdaj dosledno branila. Na vsak način bo padla o tem odločitev na seji angleškega ministrskega sveta, ki bo naravnost odločilne važnosti v sedanjih skrajno napeti mednarodni situaciji.

ZN ni nič opravila - vse je zdaj odvisno od francosko-angleške solidarnosti

Plenum Zveze narodov bo sicer sedaj zopet imel besedo, toda izključeno je, da bi plenum ponudil Italiji več, kakor ji je že ponudil odbor petorice. Vse je zdaj odvisno od tega, kaj bosta sklenili angleška in francoska vlada, oziroma od tega, ali bosta nastopili solidarno ali ne. Dne 23. sept. sta imela Laval in Eden v Ženevi podružnični razgovor, o katerem piše tako angleško kakor francosko časopisje, da je imel pozitiven uspeh in da je vnovič okrepil tesno sodelovanje med Anglijo in Francijo v sedanjem nevarnem trenutku svetovne zgodovine. Vsi francoski časopisi so danes prepričani, da angleška in francoska vlada se nikoli nista bili tako soglasni, kakor sta sedaj. Ako bo Italija ostala neodnoljiva, bosta po mnenju francoskega časopisa Anglija in Francija ukrenili ukrepe, ki naj italijansko abesinski spor umeje tako, da ne bi plamen segel na Evropo. To se pač ne more razumeti drugače, kakor da bo Francija podpirala angleško politiko v Sredozemskem morju in v Afriki, ki edina more Italijo zadrževati v njenih bojevitih namerah, zato pa bo Anglija pazila, da ne bi v Evropi povzročila kakšne konfliktni Nemčiji.

Vendar pa se ne sme zamolčati, da mnogi slejkoprej trdijo, da se Anglija ne bo hotela obvezati na kakšno garancijo, ki bi Francijo zagotovo pred nemškim napadom — vendar bodo to nepopoljšljivi pesimisti.

Anglija se oborožuje do zob

Medtem, ko je angleški minister za zunanje zadeve Hoare dal včeraj izročiti Mussoliniju osebno pismo, v katerem pravi, da gibanje angleškega brodogradništva nima nobenega agresivnega pomena, Anglija mobilizira vse svoje sile dalje. Zlasti utrjuje Anglija Egipt. Za slučaj kakšnega napada italijanskih čet na Egipt iz smeri Cirenaike so angleške oblasti odredile, da se ima puščava Americh popolnoma izprazniti in uničiti tamkajšnja obsejna železniška proga. Italijani bi morali korakati skozi 500 kilometrov dolgo puščavo, ako bi hoteli vdreti v Egipt.

Anglija je v Egiptu zbrala dozdaj 1000 letal. Ladij je zbranih samo v egiptovskih vodah nad 30. Pehote pa je Anglija izkrcala v Egiptu dozdaj 18.000 mož, ima jih pa pripravljenih še okoli 50 tisoč, in sicer v Indiji, ki vsak čas čakajo povelja za vkrcanje v Egipt.

Povenitev k pravi zakonitosti, ki jo ponudarja okrožnica notranjega ministra, pa nam kaže, da pri nas ne mislimo iti dalje po tej opolzkoti poti. Država je eno, stranka pa je drugo. Nikdar ne bodo vsi ljudje v isti stranki ter istega političnega prepričanja. Zato je treba, da je država nad strankami, istotako pa mora biti nad strankarskim trenjem tudi državni aparat, to je uradništvo. Le tako je mogoče, da ima država in njena avtoriteta med narodom tisti ugled, ki ji je potreben, in tisto objektivno mirno presojanje menjajočih se političnih struj, iz katerega se v vseh državljanih poraja pravo zaupanje do javne oblasti.

Ni potreba še posebej podčrtavati, da bo z novo uradniško politiko tudi državna blaginja mnogo prihranila. Ako je naš finančni minister pred nekaj dnevi moral ugotoviti, da gre skoraj polovico iz državnega proračuna za osebne izdatke, si tako visoke postavke moremo le tako razložiti, da je vsakokratni režim pomel legione državnega urad-

Grške vojne priprave za vsak slučaj

Ob vходу v Jadransko morje je zbranih 82 angleških bojnih ladij

Od Adena do Gibraltarja pa je na straži 150 angleških enot

Vrhovni svet državne obrambe v Atenah ima zdaj dan na dan seje, ki jim prisostvujejo predsednik vlade, ministri vojske, mornarice in letalstva ter ministri financ in zunanjih zadev, kakor tudi predstavniki generalnega štaba. Vrhovni svet je med drugim sklenil naročiti 75 novih letal, nekaj rusilev in podmornic in večjo količino municije. To kaže na to, da bi Grčija, ako bi se italijansko-abesinski spor razširil v spor med Italijo in Anglijo, igrala v tem sporu jako važno vlogo, in sicer brez dvoma na strani Anglije.

Vzmenirjenje Grčije je povzročilo dejstvo, da so se v teku 14 dni stiritkrat prikazale italijanske vojne ladje v grškem vodstvu, ne da bi bile naznanjene. Obenem pa je Grčija obdana od angleškega vojnega brodogradništva, kojega največ so bile Grčiji praviloma naznanjene. V vodah Jonskega otočja se zbira zdaj velika angleška eskadra, ki steje 1 ladje velikanke, 8 velikih bojnih ladij, 14 krizark, 54 rusilev, 2 ladij letalonoski, 1 bolniško ladjo in se celo vrsto drugih pomožnih ladij. Dasi je bil ta obisk naznanjen, pa ni bilo naznanjeno število angleške eskadre, ki znasa, kakor vidimo, celih 82 enot, ki stoje ob vходу v Jadrano.

K temu moramo pristeti vse enote, ki jih ima Anglija na poti od Adena do Gibraltarja in katerih število znasa nad 150. V Gibraltarju straži 70 an-

gleskih vojnih ladij. Pred Aleksandrijo je vsidranih 24, v Suezu 6 in 20 v Palestini, druge so v Adenski ožini.

Za Italijo je ta položaj kajpada resen, ker to angleško brodogradništvo silno ogroža dovoz ljudi, živil in orožja iz Italije v Afriko. Saj mora Italija dovažati svoji armadi v dobesednem pomenu vsak žebel in vsako steklenico vode. Splošno mnenje je sicer, da italijanska letala prekašajo število angleških. Zato so Angleži tudi Malto tako zelo zavarovali. Anglija pa ima na drugi strani to prednost, da italijanska letala ne morejo doseči angleškega otočja, dočim angleška letala, ki so zdaj stacionirana v največjem številu na Malti, v Egiptu in v Palestini, zelo lahko dosežejo italijansko obrežje. Jako pa pridejo v poštev simpatije Grčije do Anglije, pa tudi stališče Turčije, ki, kakor znano, Italiji v sedanjem sporu ni prijazna. Grško časopisje naravnost divje napada Italijo in trdi, da italijanske oblasti prebivalec Dvanajsterootočja nasilno pošiljajo v Eritrejo.

Grčija bo seveda ostala izpočetka nevtralna, če bi se pa konflikt razširil, bo primorana to nevtralnost opustiti. Trdi se, da je Anglija Grčiji že zadržno obljubila, da v tem slučaju dobi nazaj Dvanajsterootočje in pa otok Ciper, ki Angliji veliko ne koristi. V zvezi s tem je tudi vprašanje obnovitve monarhije, katero Anglija zelo podpira.

Položaj popolnoma negotov

Anglija noče pokazati svojih kart, Italija ne spremeni svojega stališča

Laval: „Ne da se ničesar več storiti!“

Pariz, 24. sept. b. Ženevski dopisnik „Matinac“ poroča o sedanjem stanju italijansko-angleškega spora takole: Tritedenska pogajanja so se končala s popolnim neuspehom. Doba pomirjevanja je končana in vsak nadaljnji poskus in zahteva novih predlogov za pomiritev bi pomenil dragoceno izgubo časa. Tudi francoski ministrski predsednik Laval je po razgovoru z baronom Aloisijem istotako prišel do prepričanja, da se ne da nič več storiti. Sedaj je treba samo pustiti, da gre zadeva svojo pot naprej. Svet ZN bo sedaj najbrže sklenil, da se počaka na začetek sovražnosti med Italijo in Abesinijo, in ko se Svet ponovno sestane, se bo sklepalo, kakšno stališče naj zavzamejo velesile glede vprašanja sankcij proti Italiji v smislu statuta Zveze narodov.

London, 24. sept. c. Dopoldne se je na stanovanju ministrskega predsednika Stanleja Baldwinja vršila seja vlade, ki je trajala dve uri. Zunanji minister Hoare je podal dolgo poročilo o sporu med Italijo in Abesinijo in predložil vladi odgovor, ki ga je sestavil na zadnji memorandum francoski vladi. Ta odgovor so vsi člani odobrili in bo objavljen v soboto. Francoska vlada je poslala memorandum v London zato, da omogoči, da bi ostal spor med Italijo in Abesinijo omejen samo na Afriko. Anglija naj bi podala nekatera zagotovila glede Avstrije, da bi se preprečila evropska vojna. Takojo nato so ministri vseh resorsov narodne obrambe podali izčrpano poročilo o tem, kaj je Anglija storila, da se zaščitijo določila pakta Zveze narodov.

Po seji vlade ni bilo izdano nobeno uradno sporočilo in tudi ministri so trdovratno molčali. Vendar pa se je izvedelo kmalu nato, da je angleška vlada z zadovoljstvom ugotovila, da se položaj med Italijo in Anglijo ni poslabšal. Snoci je namreč sir Eric Drummond po nalogu svojega ministra sporočil Mussoliniju, da zbiranje angleškega brodogradništva nima sovražnega namena proti Italiji. V zvezi s tem se poudarja, da so takoj zopet odprta vrata diplomatskim pogajanjem med Parizom, Londonom in Rimom in da ni izključena nova konferenca v Stresu, ko Abesinije prihajajo vesti, da je dež

ponahal že pred dvema dnevnoma. Sovražnosti se lahko začne vsak hip.

Rim, 24. sept. c. Danes se je vršila seja italijanske vlade, ki je nadaljevala razpravo o predlogu odbora petorice. Po seji je bilo izdano sledeče uradno sporočilo:

Na seji vlade je duce podal kratko poročilo o položaju, kakor se je razvijal od sobote do danes. Ugotovil je, da ni Italija predložila v Ženevi nobenih novih protipredlogov, ampak je samo ustno razložila svoje stališče. Vse, kar se je zgodilo od sobote, ni moglo v ničemer spremeniti stališča italijanske vlade. Nato je duce obrazložil vse posledice, ki sedaj nastanejo na podlagi pakta Zveze narodov in je bilo takoj sklenjeno, kaj mora Italija storiti v zvezi s temi posledicami.

Italijanske vojne priprave

Seveda tudi Italija ne gleda tega prekritih rok in je otoke Kios, Leros in Rodos silno utrčila. Tam se nahajajo tako italijanske vojne ladje, predvsem pa letala. Novo letališče je zgrajeno na Lerosu. Pristanišče Laki je zaprto z minami. Iz Italije odhajajo na Dvanajsterootočje tudi pehotne čete.

Velika obrežna mesta Napoli, Messina, Catania, Palermo, Brindisi, Ancona in še nekatera druga so proglašena kot vojne cone, če bi res do česa prišlo. To se pravi, da se bo iz teh mest v slučaju potrebe civilno prebivalstvo evakuiralo. Policija je zdaj sestavila sezname, kateri uradi in katere družine bodo v takem slučaju morale mesto zapustiti. Civilisti imajo prednost, da povedo, kam bi v takem slučaju želeli priti. Pripravljen je tudi denar za reevnežje sloje v takem slučaju. Na strategično važnih železniških progah ob obali krožijo oklopni vlaki z velikimi obrambnimi topovi.

Mobilizacija vseh fašistov nocoj

Rim, 24. sept. AA. Reuter poroča: Poizkusna mobilizacija vseh fašistov v vsej Italiji bo nocoj. Vsi fašisti so že prejeli pozive. Znamenje za mobilizacijo bodo dali zvonovi in sirene, ki se bodo oglasile trikrat, vsakokrat po enominutnem postanku. Na to znamenje bodo zaprli vse obrate in trgovine. Nameščenci se bodo takoj napotili na svoje mesta. Po rimskih ulicah bodo pa postavljeni zvočniki, ker bo Mussolini govoril po radiju 15 milijonom fašistov.

Nadaljevanje na 2. strani

nštva v penzion, kjer razmeroma še mladi in delavljni ljudje brezdelno uživajo pokojnino, mesto da bi delali za državo.

Najbolj pa bo depolitizacija uradništva podražila ljudstvo. Naš človek ni pri državnih uradih nikdar pričakoval ne zahteval kakšnega favoriziranja ali privilegijev, ker ima tenko razvit čut za občestvenost in pravico. Ravno zato pa je bila do globin užaljena njegova duša, ko se je pod zdajnimi režimi pričela v javno upravo uvajati uradna korupcija. Drugace se je postopala z onim, ki je nastopil s takim znakom in se izkazal s takšno legitimacijo, drugace zopet z onim, ki teh blagoslovov ni prinesel s seboj. To je bilo tisto, kar je najbolj rušilo državni ugled med narodom, posebej še med priprostim ljudstvom, ki je imelo tako globoko ukoreninjeno vero, da je ni instance na svetu, ki bi mogla odločiti proti onemu, na čigar strani je pravica. Seveda ni uradništvo vselej postopalo samovoljno, ampak navadno na pritisk merodajnih strankarskih činiteljev, ki so se rav-

nali po geslu: Quod licet Iovi, non licet bovi. Prepričani smo, da bo tri četrtine naših notranjih težav in trenj, ki ustvarjajo toliko nerazpoloženja med narodom, odpadlo, kakor hitro bo naša notranja uprava res stvarno, objektivno, brez strankarskih vidikov poslovala, imajoč pred oči izključno interese države in celokupnega prebivalstva.

Zato smatramo začetno delo gg. ministrskega predsednika in notranjega ministra za zelo posrečeno iniciativo in le želimo, da bi se dosledno in v polnem obsegu izvedla. Saj gre za ozdravljenje ene najhujših ran, ki je razjedala našo državo. Pravijo, da je Anglijo napravilo veliko in silno njeno nadstrankarsko, izredno objektivno in pravično uradništvo, — ki pa je seveda tudi gospodarsko neodvisna, tako da more povsem živeti državi in njenim interesom. Tudi to je zelo važen in celo bistveni moment, ki ga pri naši bodoči uradniški politiki ne bomo smeli prezreti, da bo res uspešna in državi koristna.

Obzorje se je nekoliko zjasnilo

London, 24. sept. TG. Komunikacije o današnji teji italijanske vlade izražajo možnost, da Italija v zvezi z razvojem položaja sprejme novo stališče, ki bi ustrezalo razvoju položaja.

Kar se tiče seje angleškega ministrskega sveta, smatrajo politični krogi, da zato niso izdali nobenega uradnega poročila o njej, ker boče angleška vlada čakati novih poročil iz Zeneve in zaradi tega ni sprejela še nobenega sklepa, ki bi mogel vplivati na sedanji položaj.

Vendar pa izjavljajo v Londonu, da ne bodo dopustili, da bi se spor reševal izven okvira Zveze narodov, ker Anglija odklanja vsak razgovor o abesinski zadevi, ki bi izključeval edino pristojni forum.

Anglija zasedla važen olok

Pariz, 24. sept. AA. Današnji »Ouvres« poročajo, da so Angleži zasedli francoski olok »Chailauq Seid« severno od Adena, ne da bi bili poprej o tem obvestili francosko vlado. Čeprav sestoji ta olok samo iz golišč skal, ki mole iz morja, je vendarle izredno pomembna strateška točka.

Vse se pripravlja

Berlin, 24. septembra AA. DMB poroča iz Moskve: Pod poveljstvom admirala Orlova so se začeli jesenski manevri sovjetskega črnomoškega brodogojstva. Francoska vojaška delegacija, ki je prisostvovala manevrom sovjetske vojske v okolici Kijeva, je povabljen tudi na te manevre.

Pariz, 24. sept. b. Po vestih »Echo de Paris« so se končali večerji zanimivi vojaški manevri francoske armade, ki so trajali nekaj tednov. Na manevrih se je izvršil poskus mobilizacije tudi ene divizije. Manevri je vodil general François. Poleg rednih francoskih čet je bila poklicana za te manevre tudi rezervna divizija. Njena naloga je bila, da brani napad z vzhoda. Vsi časopisi sedaj poročajo, da so ti manevri dokazali, da so francoske čete sposobne, da nekaj dni zahtevajo nenaden napad z vzhoda, radi česar bi imelo vojno ministertvo dovolj časa, da izvrši splošno mobilizacijo v notranjosti države.

Kaj povzroča strah pred vojno

Pariz, 24. sept. AA. V tujakajšnjih finančnih krogih naglašajo, da postaja odliv zlata iz Evrope v Ameriko v zadnjih časih čedalje večji. Ta pojav spravlja v zvezo v prvi vrsti z razburjenjem, ki vlada v gospodarskih krogih zapadne Evrope zaradi italijansko-abesinskega spora. Francoski bančniki cenijo vrednost tega zlata na 1 milijardo.

Zlato kritje italijanske NB padlo

London, 24. sept. AA. »Reuters« poroča: Zlato rezervna italijanske narodne banke je od 31. avgusta do 10. septembra t. l. padla za 470 milijonov 447,600 lir na 4.562.937.000. Zlato kritje se je s tem znižalo na 31 odstotkov.

Svet v napetem pričakovanju

Ze pred mnogimi leti je nekoč Mussolini označil leto 1935. kot anno cruciale, kot odločilno leto. Ali je morda italijanski državnik tedaj vedel, ali sploh smisel, da bo sam v središču dogodkov? Gotovo je, da bi se takrat ne moglo reči, ako bi prišlo do vojnih dogodkov, da udeleženci niso mogli pregledati resnosti in daljnosežnosti dogodkov. Kajli treba bi bilo v zgodovini vojni listati daleč nazaj, ako bi hoteli najti paralelo s sedanjimi šest mesece trajajočimi, pred vsi javnostjo se vršajo vojni pripravi in neprestanim pogajanjem. Kakšen obseg bi morebitna vojna med Italijo in Abesinijo zavzela in ali bi se sploh mogla lokalizirati, ni mogoče še danes predvideti. Gotovo je, da narodi nemirno pričakujejo nadaljnjega razvoja dogodkov, ker se boje

Grčija dobi kmalu kralja

Atene, 24. sept. m. Vsa tukajšnja javnost je pod vtisom predstoječega plebiscita za vpostavitve monarhije. Vsi politični krogi so si edini v tem, da je položaj v Grčiji za vpostavitve monarhije izredno ugoden.

Za bodoči plebiscit za vpostavitve monarhije so že izvršene vse priprave. Nobenega dvoma ni več, da bodo monarhisti dosegli pri plebiscitu epermen uspeh. Splošno se računa, da bo za monarhijo glasovalo 90% grških volivcev. V številnih krajih, kakor v Epiru, kjer je imel Venizelos zelo močne partizanske, se je javno mnenje zelo spremenilo v korist monarhije. Ker je sedaj prvič, da bodo grški državljani sodelovali pri plebiscitu, in ne bodo glasovali za narodne poslance, od katerih so odvisni, je čisto razumljivo, da se bodo opredelili za monarhistično obliko vladavine. Po mnenju nekaterih dobro poučenih političnih krogov pa bodo kljub temu nastale majhne težave v Makedoniji in v Solunu pa na nekaterih otokih, toda verjetno je, da bo tudi v teh okrajih velik odstotek volivcev glasoval za povratek monarhije, in sicer ravno zaradi tega, ker se je v zadnjih letih Venizelos zelo kompromitiral med narodom.

Monarhisti podpirajo restavracijo monarhije v Grčiji z geslom, da je bila monarhija, ki je ustvarila, zedinila in združila Grčijo in da grški narod na jugovzhodu Evrope ne more uspevati brez monarhije.

Rusko-romunski pakt

Pariz, 24. sept. AA. »Information« poroča iz Zeneve, da se tamka g. Titulesco pogaja s sovjetskimi delegati o sklenitvi rusko-romunske pogodbe, ki bi bila podobna pogodbi med Mosko in Prago. List pravi, da pogajanja še niso končana, da pa pomenijo nov korak k razširitvi pogodbenih mrež v Vzhodni Evropi. Po drugi strani sta ta pogajanja uvođ za obisk, ki ga bo napravil Titulesco v Moski prihodnji mesec.

zle usode. Svet je vznemirjen. Sledovi te notranje napatosti se kažejo v politiki, v gospodarstvu in celo v osebnem zadržanju posameznikov.

Predsednik južno-afriške zveze je pred kratkim napovedal, da stoji človeštvo pred dolgo in zelo krvavo preizkušnjo, kakor je morda še ni doživelo — in to četr 16 let po veliki svetovni katastrofi! Lloyd George je tudi le dni kot preizkušen politik izjavil, da se svet bliža novi katastrofi. Po njegovem mnenju bi moral angleški zunanji minister odločno stališče Velike Britanije, ki ga je šele pretekli teden očitel v Zenevi, že davno prej sporočiti vsem prizadetim. Zlasti Italija bi morala vedeti, s čim mora računati. Naj bi se tudi takrat ne zgodilo, kakor se je l. 1914, da se je prepozno prišlo misliti na mir? Kajti, kakor hitro pričenja v mednarodni politiki tako imenovani prestiž igrati vlogo, se položaj vedno poslabša. Ako mobilizacija doseže gotovo stopnjo, potem se sama pričenja širiti in naraščati in težko jo je ustaviti. Nehote ima izvestne posledice tudi na zunanjo politiko. V takem položaju se brez dvoma nahaja Mussolini, ki je zadnji čas ponovno izjavil, da ne more več nazaj in da je treba iti »ravno pot«. Gotovo je mislil, da se bo abesinski cesar dal premotiti in da je na drugi strani Zveze narodov že toliko bolna, da ne bo pokazala nobene delavnosti več. Po konferenci v Stresi je tudi mogel sklepati, da bo Anglija zavzela stališče mirnega opazovanja. Stvari pa so se nepričakovano začele zapletati tragično.

Vojaska in gospodarska mobilizacija Italije je v polnem razmahu. Prvo vojno posojilo je že bilo razpisano, davki in tarife so bile zvišane. Tudi Abesinij kaže podobno sliko. V koliko je vojna v obeh državah popularna, je od zunaj težko presoditi. Hudi italijanski napadi na Anglijo so tam sicer izvali močno časopisno obrambo, ni pa videti, da bi se Anglija kakorkoli dala oplahiti. Govor angleškega zunanjega ministra sir Samuela Hoara 11. septembra v Zenevi je bil tako jasan, da ga ni bilo mogoče dvomno razumeti. Anglija je odločena, da brani svoje stališče. In za tem za držanjem sedanje vlade nedvoumno stoji vsa Anglija brez razlike na strankarsko opredeljenosti. Pred nekaj dnevi so tudi voditelji delavske stranke odobrili politiko vlade. Kadar so v nevarnosti angleški interesi, tedaj za slehernega Angleža velja izrek: »Right or wrong, my country!« — naj ina režim prav ali ne, zdaj gre za čast domovine! Veliki oddelki angleškega brodogojstva so medtem odpluli v Sredozemsko morje in na druga za cesarsko važna mesta. Angleži hočejo biti za vsak slučaj pripravljeni. Bodočnost prikriva, ali, kdaj in s kakim uspehom bi govorili topovi. Na vsak način so bili vsi v zmoti, ki so mislili, da je britanski lev že prestar in nezmožen hitrih odločitev. Nasprotno, pokazalo se je, da budno čuje in da ga ne preplaši vsak šum.

Pred težko izbiro je postavljen Francija. Ali naj se odloči proti Zvezi narodov in za Italijo, ali pa za Zvezo narodov in za Anglijo? Ni znano, kakšne obljube je Lavat svojčas dal Italiji v Rimu glede Abesinije. Na vsak način se sedaj trudi, da bi rešil francosko-italijansko prijateljstvo in ga spravil v sklad s francosko-angleškim zavezništvom. Toda obrat Francije v prilog Anglije je nedvoumno. Mussolini je v vsega početka vse odločno odklanjal. Vendar niti še niso potegnane. Kajli tudi v Rimu se dobro zavedajo, da bi ležjo dati povelja za napad, toda konca nihče ne vidi.

Ne le Anglija in Francija se prižadevata, da mirno poravnata italijansko-abesinski spor, ki bi se mogel razširiti v svetovni požar, ampak za mirno misel se trudijo tudi druge države, ki so zastopane v Zvezi narodov. Zveza narodov je postavljena pred najtežje preizkušnjo, ki bo pomembna njeno likvidacijo, ako ne prodre z mirno rešitvijo. Neizmerno bi bilo škoda, kajti človeštvo bi bilo ogroženo za veliko svoje upanje in težko bi bilo znova zgraditi ustanovo, ki bi uživala kolikolič zaupanje mednarodnih krogov. Tudi Združene države Severne Amerike, čeprav niso članice Zveze narodov, se iskreno prizadevajo za mirno rešitev italijansko-abesinskega spora. Skicirajo se na Kelloggov pakt in na načelo, ki so jih vse države sprejele in podpisale. Čeprav Združene države ne posegajo direktno v spor, vendar so preveč mednarodni čutilci, da bi ga bilo mogoče prezreti in ne uvideti, da bodo pri ureditvi kakršnegakoli spora v svetu odločilno sodelovale.

Ni dvoma, da voditelji Italije, Mussolini, popolnoma jasno gleda političen in gospodarski položaj, ki je nastal pretekli teden in da bo temu primerno prilagodil tudi svoje zadržanje. Prihodnji dnevi bodo že pokazali, kaj skriva rimska toga: mir ali vojna.

Predavanje angleške parlamentarne

Angleško društvo v Ljubljani objavlja, da bo danes ob 18.15 javno predavanje. Miss Irene Ward, članica angleškega parlamenta, v prostorih Avto-kluba, Kazina, I. nadstr. desno, Miss Ward, ki je sedaj na študijskem potovanju po Jugoslaviji, je ena najznamenitejših članic angleškega parlamenta in znana socialna delavka. Predavala bo o britanskih parlamentarnih institucijah, ki so, kakor znano vžar vsem sličnim organizacijam v Evropi. Vljudo vabimo vse prijatelje angleškega naroda in jezika, da se čim številneje udeležijo tega zanimivega in vseskozi aktualnega predavanja. — Vstop prost!

Hmelj

Zalec, 24. sept. Hmeljarska zadruga poroča, da se je zadnje dni nadaljevalo z nakupovanjem v glavnem po neizpremenjenih cenah, pač pa so se cene za najboljšo blago še uvrstile in dvignile. Sedaj se plačuje najboljši in v barvi brezhibno blago 28 do 29 Din, z napitino pa še nekaj več, za prvostopen 25 do 27 Din, za dobro srednje 23 do 24 Din, za srednje 21 do 22 Din, za slabo srednje 18 do 20 Din. Manj vredno in v barvi ne brezhibno blago se kupuje tudi ceneje. Tendence je za najboljšo blago izredno čvrsta in živahna, za ostale vrste pa mirnejša. Tekom današnjega dne so v obilni meri prevzemali nakupljeno blago. Računa se, da je prodanega iz prve roke že kakor tri četrtine letošnjega pridelka.

Zatec, 24. sept. Pri neizpremenjeni mirni tendenci se nadaljuje nakupovanje letošnjega pridelka. Cene so še nekoliko popustile in se plačuje za kilogram 30 do 34 Ké, to je 54 do 62 Din, suntuertja za res najboljšo blago tudi do 35 Ké, to je 64 Din. Prav tako je v Roudnici in Lštekcu tendence mirna ter se cene popustile. Tu plačujejo kupci za najboljšo blago 22 do 23 Ké, to je 40 do 44 Din, izjemoma tudi še 25 Ké, to je 45 Din, za kilogram.

Vse z ljudstvom za ljudstvo!

Belgrad, 24. sept. m. Danes popoldne je prišel srenjak v spremstvu bivšega ministra Krste Miletića član izvršnega odbora organizacijskega odbora JRZ g. Aca Stanojević. Po svojem prihodu in po krajšem odmoru v hotelu »Pariz« je sprejel bivšega ministra in uglednega prvaka-bivše radikalne stranke g. Mišo Trifunovića, ki mu je poročal o svojem potovanju po užiskem okraju, katero je imel v prvih organiziranja JRZ. G. Aca Stanojević je prisel v Belgrad iz Pariza, kjer je danes jutraj sprejel večje število tamošnjih uglednih prvakov JRZ. Po njegovem prihodu v Belgrad se bo verjetno še te dni vršila seja izvršnega odbora JRZ, na kateri bodo govorili o vprašanjih, ki so v zvezi z organizacijo te stranke. Na njej bodo tudi poročali o svojem delu med ljudstvom odposlanci izvršnega odbora JRZ, ki so po zadnji seji odšli v najrazličnejše kraje zaradi organiziranja stranke.

Poročili, ki jih vsak dan dobiva tajništvo

V spomin pok. kralja Zedinitelja

Oplenac, 24. sept. AA. Danes ob 11. sta prisela na Oplenac bolgarski pravosodni minister g. Karadžozov in pravosodni minister dr. Mile Miškulin. Takoj po prihodu sta šla v cerkev in se poklonila spominu pokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. G. Karadžozov je položil na grob lovorjev venec s trakom bolgarskih nacionalnih barv. Minister dr. Miškulin je pa položil lep šopet svežega cvetja z jugoslovanskim trakom. Nato se je vršila kratka spominna svečanost, potem pa je govoril dr. Karel Pražek, član praškega vrhovnega sodišča. Njegov govor so vsi prisotni pazljivo poslušali. Tudi rudniški sodnik iz Varsave je imel lep govor, ki ga je končal z vzklikom v našem jeziku: Slava velikemu kralju, zavetniku slovanke misli! Nato se je v hotelu na Oplencu vršilo kosilo za udeležence pravniškega kongresa, ki so ilanes prišli na Oplenac. Kosila sta se udeležila tudi oba ministra.

Vlada izdeluje nov invalidski zakon

Belgrad, 24. sept. m. V slavnostni dvorani novega invalidskega doma je bil danes kongres jugoslovanskih invalidov, katerega se je udeležil tudi odposlanec Nj. Vel. kralja Petra II. letalski polkovnik za generalštabne posle Dragutin Savić. Ministra za vojsko in morarico je na kongresu zastopal pomočnik divizijskega generala Vladimirja Čukavca. Odsotnega zastopnika ministra za socialno politiko in narodno zdravje pa je zastopal načelnik v tem ministertvu Ljubomir Hofmanović. Po otvoritvi kongresa in po pozdravnih govorih, po spominu za pokojnim kraljem Aleksandrom ter po odposlanih pozdravnih brzojavkah članom kraljevske vlade je kongres v imenu zastopnika minister za socialno politiko in narodno zdravje pozdravil načelnik splošnega oddelka v tem ministertvu Ljubomir Hofmanović, ki je navzočim invalidom sporočil, da je nedavno kraljevska vlada z največjo pozornostjo proučila vse zahteve naših vojnih invalidov, ki so bile predložene ministertvu za socialno politiko in narodno zdravje radi zboljšanja sedanega invalidskega zakona. Vse spremembe in dopolnitve sedanega invalidskega zakona so že dogotovljene in so bile izdelane v sporazumu s predstavniki osrednjega odbora združenih vojnih invalidov. Te spremembe in dopolnitve sedaj veljavnega invalidskega zakona bodo v najkrajšem času predmet zakonskega osnutka. Nato je bilo prečitano poročilo upravnega in nadzornega odbora in izvoljen nov odbor.

Predsednik vlade v Kotoru

Belgrad, 24. sept. m. Snoči je odpotoval v Eregnovi minister Mirko Komnenović, ki bo v Kotoru čakal na predsednika kraljevske vlade dr. Stojadinovića. Dr. Stojadinović bo v Kotoru imel s predstavniki vseh tamkajšnjih občin konferenco, na kateri se bodo pretresala vsa vprašanja, ki se nanašajo na ta okraj, predvsem pa se bo proučilo tudi vprašanje prehrane prebivalstva v teh krajih.

Pohorska akcija

Belgrad, 24. sept. m. Dne 27. t. m. bo na Hlidi konferenca odposlanec neodvisnega Jugoslovanskega kluba narodnih poslancev in nekaterih članov bivših demokratov, ki so pristali bivšega ministra za gozdovalne in rudniške Ignjata Stefanovića. Ta sestanek se bo vršil radi poskusa, da bi se iz teh dveh skupin ustanovili nov poslanski klub, ki bi ga tvorili sedanji člani neodvisnega Jugoslovanskega kluba narodnih poslancev in pa somišljeniki Ignjata Stefanovića. Če bo na tej konferenci prišlo do sporazuma med obema skupinama, bodo narodni poslanci tega novega kluba, ki so istotako maloštevilni, odšli na konferenco še maloštevilnejših pristajev pohorske akcije, ki se bo vršila 29. t. m. v Ljubljani.

Za dvig tujkega prometa

Belgrad, 24. sept. AA. Dosežen je med Jugoslavijo in Nemčijo sporazum glede novega kontingenta dinarjev za nemške izletnike. Ker zavzemajo nemški izletniki zelo odlično mesto v našem tujkem prometu z inozemstvom, emno zdaj pričakovati večjega dotoka izletnikov v jesenski izletniški sezoni, to bo pa brez dvoma pripomoglo k ugodnem razvoju tujkega prometa v primorskih letovišnih in alpskih zdraviliščih.

Prehrana pasivnih krajev

Belgrad, 24. septembra. m. Na predlog zastopnika ministra za socialno politiko gosp. Mirka Komnenovića ter finančnega ministra dr. Dušana Letice je ministrijski svet odobril večji kredit za prehrano prebivalstva v pasivnih krajih, ki ne more dobiti primernega zaslužka za prehrano svojih družin. Od te vsote je odobren za Slovenijo znesek 100.000 Din, ki se bo porabil v prvi vrsti za rudarje, med katerimi je nezaposlost največja.

Občni zbor GZZ

Belgrad, 24. septembra. m. Letošnji redni občni zbor Glavne zadrzne zveze kraljevine Jugoslavije, vrhovne ustanove jugoslovanskega zadrznitva, bo dne 26. oktobra v Osijeku.

Dunajska vremenska napoved: Naglo spreminjanje vremena, prehodni zhlajdanje in topenje, nato zopet naglo poslabšanje.

JRZ. organizacija povsod lepo napreduje in se vrša skoraj v vseh krajih konferenca in sestanki, na katerih odposlanec izvršnega odbora JRZ poročajo o političnem položaju in razlagajo program nove stranke. Tako v Sloveniji kakor tudi v Vojvodini ga ni skoraj mesla, kjer ne bi bilo takega sestanka. Posebno uspehi so ti sestanki v Jagodini, Kruševcu, Kisu, Boljevcu, Smederevu, Sabcu, Užicu, Trsteniku in drugod.

Na sestanku prisilav JRZ, ki je bil snoči v Sabcu, je med drugim govoril tudi bivši minister in ugledni prvak bivše radikalne stranke Milorad Vujičić. Med drugim je izjavil, da se je že šest let delalo na dosegu sporazuma zaradi ustanovitve sedanje stranke. Glavno načelo programa nove stranke je deviza: Z narodom vse, brez naroda ničesar! Svoja izvajanja je minister Vujičić zaključil z izjavo: »Mi hočemo, da vlada ljudstvo, ker ne more niti ena vlada, ki nima zaslombe v ljudstvu obstojati!«

Vezi med opozicijo so rahle

V najkrajšem času se sestanejo v Zagrebu predstavniki posameznih bivših političnih strank, ki tvorijo danes tako zvano združeno opozicijo, to Hrvatska seljačka stranka (HSS), bivša Samostojna demokratska stranka (SD), Demokratska stranka in Zemljoradniška stranka. V Zagrebu ne prideta Ljuba Davidović in Jovan Jovanović, kakor je bilo prvotno rečeno, saj pa njuna namestnika. Vsaka stranka odposlje samo po enega delegata. Ko je bil Maček junija v Belgradu, se je z Jovanovićem in Davidovićem dogovoril, da bo enkrat poenostojno iskal medsebojne stikalne točke posameznih strank. To se bo torej zgodilo šele zdaj na sestanku v Zagrebu. Vse kaže torej, da so vezi med posameznimi političnimi skupinami, ki tvorijo združeno opozicijo, zelo rahle.

Dejanski položaj izve parlamentarni opoziciji je dovolj jasno označil sam dr. Vladko Maček v izjavi, ki jo je dal »Obzornic« v odgovor na kombinacije nekoga belgradskega lista o razvoju v opozicijskih vrstah. Dosedanji sporazum vse opozicije je imel samo volilni značaj, kakor je bilo že ponovno naglašeno, ker bi sicer po znanem volilnem zakonu posamezna stranka zase ne mogla postaviti kandidatske liste. Ko sem bil 21. in 22. junija v Belgradu, smo prišli z gg. Ljubo Davidovićem in Jocom Jovanovićem do zaključka, da bi bilo dobro, ko bi vse opozicijske stranke moge določiti tudi ostale skupne točke, ki bi bile za podlago nadaljnjemu skupnemu delu. Dogovorjeno je bilo, da bo vsaka izmed strank poslala po enega odposlanca na skupni sestanek in da se bo ta neodgovorno pogajal ter o razgovorih obvestil svoje politično vodstvo. Ti razgovori bodo šele pokazali, ali so si posamezne stranke združene opozicije res tako blizu (kakor je trdil neki belgradski list) in ali se ne razlikujejo glede važnih notranjih političnih vprašanj od hrvatskega stališa. Zelo zadovoljen bom, ako se prihodnje optimistične (li) napovedi belgradskega lista.

Osebnost

Belgrad, 24. septembra. m. S kraljevim ukazom je postavljen za konzula v Valoni svetnik zunanjega ministertva in bivši šef tiskovnega urada Teofil Djurović, ki bo jutri odpotoval na svoje novo službeno mesto.

Belgrad, 24. sept. Odlikovani so z redom sv. Save III. stopnje: Vojno Koprivnik, načelnik min. za gozdovalne in rudnik v p.; z redom jugoslovanske krone IV. stopnje Josip Benko, lastnik tvrdke Jos. Benko v Murski Soboti.

Belgrad, 24. sept. Postavljena sta pri direkciji drž. železnice v Ljubljani za višjega kontrolorja 6. skupine postaje Ljubljana, glavni kolodv., Valentin Brenc, višji kontrolor iste skupine postaje Celje; za kontrolorja 7. skupine postaje Ljubljana, glavni kol., Francisek Robida, kontrolor iste skupine postaje Maribor, glavni kol.

Belgrad, 24. septembra. m. Postavljena je na državni ženski obrtni šoli v Zagrebu za upravno 5. pol. skupine Adela Pleše. Z odlokom prometnega ministra je postavljen pri ravnateljstvu državnih železnice v Ljubljani v 9. pol. skup. za tehnične uradnika Ferdinand Hladnik, dozdaj uradniški pripravnik. Premeščena je na poštni in brzojavni urad Ljubljana I Ana Premrov, doslej v Zidanem mostu.

Drobne vesti

Madrid, 24. sept. AA. Predsednik španskega parlamenta Alba je odklonil sestavo nove vlade.

Berlin, 24. sept. AA. 1. januarja prihodnje, ga leta pridejo iz prometa vsi nemški bankovci, izdani po drugih bankah in ne po nemški narodni banki.

London, 24. sept. AA. Te dni je izšla knjiga sir Arthura Chamberlaina pod naslovom »Tekom let«. Knjiga prinaša spomine iz političnega življenja velikega državnika. Politični, diplomatski in zgodovinski krogi trde, da je ta knjiga prava zakladnica najvažnejšega gradiva za zgodovino moderne evropske politike.

Sangu, 24. sept. AA. Skupina 60 razbojnikov je napadla neko solo v Lojzingu blizu Cekianga. Razbojniki so solo oplenili, nato je pa zažgali in odpeljali s seboj enega učitelja in 30 solarjev.

Varsava, 24. sept. AA. Pri Skijernewici blizu Varsave je trčil neki potniški vlak v tovorni vlak. Več vagonov je skočilo s tira. 12 oseb je ranjenih, med njimi tri zelo nevarno.

Tokio, 24. sept. AA. Na južnem delu otoka Kiusu je ponovno začel delovati ognjenik Satura. Obenem je bil na otoku hudi potres. Plini in dim iz ognjenika so hudo škodovali žetvi. Oblasti so izdale obsežne varnostne ukrepe za zaščito prebivalstva, ker je delovanje ognjenika po sodbi strokovnjakov mnogo huje, kakor leta 1914, ko je ognjenik skoraj popolnoma opustošil ta otok.

Pariz, 24. sept. AA. Ne nemškem tovarnem parniku, na katerega so natovorili 400 ton slame, je v Brestu izbruhnil požar. Ker ga niso mogli pogasiti, je parnik popolnoma zgorel. Nato so ga morali v pristanišču potopiti.

Sangu, 24. sept. AA. V hudih bojih med japonskimi četami in razbojniki tolpo, okoli 200 članov, ki je napadla mestce Huanghuden na progi Peiping-Mukden, je padlo 56 Japoncev in 43 razbojnikov. 10 razbojnikov so ujeli. Boj je trajal več ur. Oblasti so proglasile obsežno stanoje. Zdal je železniški promet spet obnovljen.

Sangu, 24. sept. AA. V bližini mesta je skočil s tira neki vlak, ki je vozil vojake 109. divizije v pokrajino Celsi za boj proti komunistim. Vlak je strmoglavil 30 metrov globoko po strmih. Doslej so potegnili izpod ruševin 230 ranjenih vojakov.

Veliki vojaški manevri pri Brčkem

Brčko, 25. sept.

Pred kratkim smo poročali o velikih pripravah, ki se vrše v okolici Brčkega za sedanje velike vojaške manevre vzdolž ceste Vinkovci—Brčko—Dolnja Tuzla. Mesto Brčko samo počasi dobi vedno bolj vojaško zunanost in dosedanja garnizija je naenkrat oživila po velikem številu konjenikov, avtomobilov in težkih voz z raznim specialnim orodjem in gradivom.

V Brčko je že dospel vodja manevrov v. d. poveljnika II. armijske oblasti, divizijski general g. Krstić K. Radisav s svojim načelnikom štaba topniškim brigadnim generalom za generalštabne posle g. Antićem M. Velizarom. Oba sta uredila svoj štab z vsem svojim osebjem v pontonirski vojašnici. V štabu se vrše vse neizogibne predhodne priprave in rekonosciranja. Izdajajo se nujne naredbe najbolj raznih vrst za bodoča gibanja, stanovanje, prehrano in preskrbo čet.

Naši sotrudniki so bili pri voditelju manevrov zelo prijazno sprejeti ter so zvedeli, da se bodo zamišljene operacije izvajale na ta način:

Številčno močnejši sovražnik zavzame Vinkovce in nadaljuje smer proti Brčkemu. Pri tem mestu mora prekorčiti reko Savo, toda pod ognjem braniteljev, ter poskuša nato prodirati po glavni cesti proti Dolnji Tuzli z nalogom, da zavzame greben planine Majevice, odkoder bi moral naglo prodirati proti reki Drini, ali doseči dolino reke Spreče. Tem četam, ki oblikujejo severno manevrsko stran in dosežejo približno moč ene divizije, poveljuje poveljnik osješke divizijske oblasti, div. general g. Živko Stanisavljević.

Vloga branilcev imajo šibkejšo moč. Južne strani, ki so močnejše kakor manjši odred. Tem četam bo poveljeval pehotni brigadni general g. Pandurović Dragiša. Čete tega oddelka se bodo počasi premikale od Dolnje Tuzle, da bi mogle pravočasno doseči linijo pri vasi Čeliću, tako da bi mogle na

severnem pobočju planine Majevice ustiti nasprotniku svojo najmočnejši odpor, v primerem trenutno pa izvršiti protiofenzivo in vroči neprijatelja na reko Savo, tako da bi ga nagnale in da bi v neredu ter s velikimi žrtvami odšel čez svoje mostove. Razume se, da bo prednja straža tega oddelka nudila postopoma odpor tudi na levi obali reke Save, za tem pa bi posebnost s naprej pripravljenih in utrjenih položajev pri Brčkem branile sam prehod čez Savo, da bi prizadele napadalcu čim večje izgube.

Taka v splošnih obrisih zamišljena manevrska operacija bi se izvajala v vseh podrobnostih od 28. sept. dalje, ko bodo čete severne divizije v postopnem pomikanju dosegle Brčko in bi tu pripravljale prehod čez reko Savo. Predvideno je, da bodo oddelki na južni strani imeli malo zakasnitev, tako da bi morali s forsiranimi marši priti do Dolnje Tuzle, kjer bi se morali na severnem pobočju Majevice postaviti v obrambo. Potreben čas za to operacijo bi mu preskrbele že poprej postavljene zaščitne čete.

Do tega časa, to je do 28. sept. bi čete iz raznih garnizij severno in južno reke Save postopno prihajale na določena mesta in se pripravljale za prihodnjo operacijo.

Kakor smo mogli izvedeti, bo tem manevrom prisostvoval g. minister vojske in mornarice, dalje člani Vojnega sveta, načelnik glavnega generalnega štaba, poveljnik letalstva, vsi poveljniki armijskih oblasti, poveljnik inženjerstva, vsi inspektorji vrst vojske, večje število poveljnikov divizij ter predstavniki tujih vojsk, ki jih bodo zastopali njihovi vojaški odposlanci.

Rezervni častniki, ki si žele ogledati delo med manevri, morajo prositi dovoljenje voditelja manevrov v Brčkem.

Prebivalstvu v krajih, kjer se bodo izvajali manevri, se bo nudila prilika, da si na določenih mestih, kjer ne bo motilo, ogleda delo med manevri.

Okrog Afrike Ob Portugalski vzhodni Afriki

Piše prof. dr. I. Knilič

XX.

Isven Angole, 8. avgusta.

Kongo je največja in najvažnejša reka srednje Afrike. Videli je nismo niti od daleč. Ob njej leži znani Belgijski Kongo, ki smo se mu izognili. Morja se kolonija skoraj ne dotika; neznanost kosček obrežja ob Kongovem izlivu je njena last. Ob njej reke je nekaj malih pristanišč. Pri Matadi, 150 km od morja, vsled slapov plovba preneha. Prastopi se na železnico, ki pelje v Leopoldville. Odtod vozijo parniki po Kongu 1700 km daleč v Stanleyville. Tudi vsi pritoki so plovni. Kjer so slapovi, so zgradili železnice. Tako je vsa kolonija preprežena s prometom.

Belgijci deželo dobro izrabljajo. Zavrtali so rudnike. Kopljejo velike množice bakra, ki je glavni vir dohodkov. Kopljejo tudi zlato in diamante. Pred vojsko so izvažali predvsem kavčuk in slonovo kost, kar je pa skoraj prenehalo. Je to vzor na kolonija. Za šole in zdravstvo odlično skrbe. Misijonstvo je zelo razvito; tudi en Slovenec pomaga misijonariti. Zamoree so že dobro kultivirali. Potovanje po tej deželi, ki bi pa trajalo mesece in mesece, bi bilo prav zanimivo. Videli bi tudi mnogo zverj; posebno slonov je veliko.

Jadramo na jug. Mika nas portugalska naselbina Angola. Odkod to ime? V davnih časih so tod kraljevali zamorski vladarji, ki so imeli naslov Ngola; ta beseda je postala ime kolonije. Rekli bi ji pa tudi: Portugalska Zahodna Afrika, ker imajo na vzhodni strani še važnejšo kolonijo.

Portugizi so reven, kmetijski narod. Njih država je majhna in ne more svojih naselbin tako podpirati, da bi cvetele; naj si pomagajo same. Načrte imajo izdelane; pomanjkanje denarja ovira izvršitev. Počasi se dviga blagostanje Angole. Dolej izvažajo kavo, veliko turščice, sladkor, posušene ribe in — diamante. Sicer zemlja ni kaj rodovitna in jo je treba še obdelovati; južni del je pa skoraj puščava. Kolonija ima dve važni, po naravi varovani pristanišči: Luanda in Lobito. Obe smo si ogledali. Denar ima Angola svoj z vrednostjo portugalskega. Edinica se imenuje Angolar in je vreden toliko kakor evropski escudo, približno 250 Din. Angolskega denarja, ki se rabi samo v tej koloniji, nisem videl. V obeh mestih prav radi sprejemajo južnoafriške šilinge, ki sem jih že pri menjal.

Pričelo se je kazati obrežje, golo, rjav, iz vode pa navpična atena, izprana, rdečkaste barve, 5 do 10 m visoka. »Kakor Helgoland«, so primerjali Nemci. Blizali smo se celini. V ospredju so izselili z daljnogleda Luando. Pred njo se je v morje postavil podolgi otok, neobljuden, deloma po-

rastel z grmovjem. To je naraven »branilec valov«, da so ladje za njegovim hrblom varne v razsežnem pristanišču. Parnik ostane daleč zunaj; z motornim čolnom smo se vozili četr štiri ure do mesta. Razkladal nisimo.

Luanda (20.000 preb.) je največje mesto Angole; tu je sedež vlade (guvernerja); tu imajo družbe in podjetja svoje »palače«. Portugalski lukki sta »evropski« mestni. Tudi zamorci bivajo v zidanih, ali vsaj navidez zidanih, v rešnici pa lesenih in ometanih hišah. Zato se ti zdi, da si kje v južni Evropi. 5000 je v mestu belcev, nekaj čistih zamorcev, dosti je pa mešanec, hledorumenih in skodranih. Domače vojaštvo je čedno oblečeno, pa bosonogo; častniki so Portugizi. Na predgorju, nekakem rtiču, so sezidali trdnjavo. Pustili so nas na dvorišče in pod vednim spremstvom na vrh, odkoder je prav lep razgled na mesto.

Luanda ima dva dela, spodnjega in zgornjega. Na griču, 50 m nad morjem, so vladne palače, vojašnica, bolnišnica, poleg osnovnih šol še gimnazija. Tudi botanični vrt je gor, zelo majhen sicer, pa ima zanimivo tropsko rastlinstvo, in pa vremenslovna postaja. Ob morju so pošta, trgovina, banke, kavarne in restavracije v evropskem slogu, kjer belci in črnci skupaj sede. Portugizi so do zamorcev zelo strpni, ne kakor drugi evropski narodi ali celo Amerikanci, ki jim je črncem nekaj manj vrednega. Ne smem pozabiti na cerkve. Tri sem našel, same katoliške. Blizu morja je stolnica — v preziteriju je škofov sedež z baldahinom —, ki je pa majhna in gola, že zastarela.

Vsako mesto, ki smo ga doslej obiskali, ima kaj posebnega, značilnega, da si lahko kasneje v spomin priključim sliko, ko čujem ime.

Drugi dan proti večeru smo se bližali drugemu, manjšemu sicer, pa v prometu oziru važnejšemu mestu Lobito. Narava je poskrbela za varno pristanišče: 5 km dolga — zemeljska kosa, nizek in ozek pas suhe zemlje, se vleče vzporedno z obrežjem. Voda v njem je globoka, da parniki pristajajo ob nasipu. Prav poleg novih, dolgih nasipov stoji kolodvor z imenitnimi skladišči. Odtod namreč vozi železnica skozi vso Angolo v najjužnejši del Belgijskega Konga, 2000 km daleč, do mesta Elisabethville, ki je na jug zvezano s Kaplandijo. Zato Belgijci uporabljajo tudi to železnico, ki so jo nedavno dogradili. Izložili smo dokaj blaga: strojev, cementa in železnih tračnic. Tudi nekaj potnikov je izstopilo, namenjenih v Elisabethville. Imeli so smolo: njih vlak odide še prihodnji teden; od srede do torka morajo čakati v mestecu.

Lobito (5000 preb.) je zgrajeno prav na zemeljski kosi. Poslopja so vsa nova, saj obstoji me-

Ko bi oče moral prati

Urlo bi se samo z Radionom

Schichtov

RADION

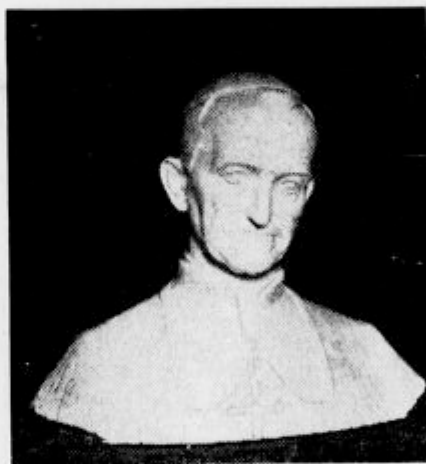
pere sam

sto komaj deset let, in jako lepa. Najlepši je Terminus hotel, ki so ga ravno dokončali; zvečer se ves svet v elektriki. Brivnica poleg je elegantnejša kot vsaka v Ljubljani. Cesta, edina, je široka in asfaltirana. Več stavb stoji na kolen, n. pr. bolnišnica. Vzrok je nizkost suhe zemlje. Ob času viharja bi valovi pljusali v steno; mesto tega šinejo pod hišo na drugo stran. Zanimala me je nova, znotraj še ne dodelana cerkev, ki je za Lobito premajhna, dasi ima široko predvežje. Poleg nje se dviga bronast spomenik predsednika Machado

z letnico 1928; nažbrž ima zasluge za razvoj pristanišča.

Zvečer se je mnogo potnikov, večinoma starejših letnikov, spravilo v preprosto restavracijo; dolga miza jih je bila; pokušali so portugalska vina. Opolnoči pa je Adolf vzel od Angole slovo. Danes plovimo ves dan na jug, toliko od obrežja, da ga stalno vidimo kot rjavo črto, kar pomeni celino brez rastlinstva. Opolnoči bomo zopet potisnili časomere za eno uro naprej in se bomo odslej ravnali po srednjeevropskem času.

Nov kip nadškofa dr. Jegliča

Po naročilu predsednika Narodne galerije je te dni dovršil akademski kipar g. Lohoda s Homea pri Domalah nov kip našega nadškofa dr. Jegliča na Gornjem gradu. To je zdaj najvernejši posnetek izvirnega obraza našega sivolasega nadpastirja, ki je v 86 letu še ves hrhek in čil. G. kipar rad pripoveduje, s kako ljubeznijo mu je Prevzvišeni služil kot model ter tudi da je bil z izdelavo povsem zadovoljen. Čestitamo tudi kiparju, da se mu je tako posrečilo ponazoriti častiljivi lik. G. Lohoda

Nasprotniki so velike ničle!

Ribnica, 23. sept. Tabor mož in fantov pri Novi Stifci je s svojim veličastnim številom porazil vse, ki so si prizadevali še zadnji dan zmanjšati njegovo število in moč. Razstrosili so vest, da se tabor sploh ne vrši, naj nikar zastoj ne hodijo k Novi Stifci. Ko je skozi Ribnico odhajal na shod okrajni komisar, so hitro raznesli trditve, da gre shod prepovedat. Na stotine letakov in okrožnic so ponoči razstrosili po vaseh in jih delili ob vseh dohodih pod Novo Stifto. Cel kup so jih vrgli na mizo v gostilni g. Fajdiga pri Novi Stifci, ki so jih orožniki konfiscirali. Razstrosili so razburljive vesti o novi vladi, ki so naravnost kaznjive. Nič ni pomagalo, na shodu se je zbralo po cenitvi orožnikov 2000 mož in fantov. Sedaj vsi nasprotniki vidijo, da so velike ničle O ničle!

Marij Avčin:

Nekaj slik iz Poljske

(Nadaljevanje)

»Oprostite, imam samo debel denar in se bojim, da bi ne imeli menjati« mu je le-ta odvrnil. (Tudi tega gospoda z debelim denarjem smo videli v »hotelu«, spal je nekaj postelj od nas. Zdi se, da se je le debelo lagal.)

Ponosno smo se sprehajali po promenadi. Tudi kurčak s svojima kočkoma je izstopil. Na obrazu se mu je pa videlo, da nekaj pripravlja.

Pozno v noči smo se odpravili iz Sopota. Nekak avtski odnos je vladal med nami. Vsi elegantni smo skušali biti in finih gest. Denarniki iz Orlovega so imeli gotovo vtis, da sede med sebi enakimi, in zato so tudi vpoštovali vsako osebnost v avtu.

Dehata o kulturnih razmerah v Jugoslaviji, v kateri se niso mogli dovolj načuditi, da obvladamo več jezikov, da imamo svoje univerze, vzorno gospodarsko organizacijo, velike knjižne produkcije in slično, je prenehala in zavladal je molk.

Kurčaku je blisnil čez obraz lahen nasmeh. Povzpeli je glas: »Gospod šofer, kaj če bi nas zapeljali, potem ko izstopijo ti štirje potniki v Orlovem, kar vse do emigrantskega hotela, kaj bi se delali, saj vsi tam spimo, tudi vi gospod, ki imate samo debel denar!«

Na mah je minil med nami avtski odnos, kurčak nas je razkrinkal. Elegance je bilo konec. Sopotniki iz Orlovega so izstopili kot živ »odi profanum vulgus«. Če tam ni takega hotela, ne vem.

Prišli smo domov. Molče smo se razkropili po slamnatih ležiščih.

Po morju do vasice Hel na koncu morske kose

Vsa »vičička« je bila v luki. Kurčak z obema kočkoma, mojskriči in mi tudi. Vkrcali smo se na ličen parnik, mimo ogromnih prekmorskih la-

dij smo zaplovili na odprto.

Baltik je ves drugačen kot naš solnce polni Jadran. V pričetku avgusta je bilo, pa smo se za-

Stari šerjav v Gdansk.

vijali v plašče. Sivo je to morje, malo soli ima in solnce vpada nanj že bolj pošev. Vedno je jezno in vzburkano. Tudi valovi so drugačni, kot valovi našega morja. Bolj visoki so in bolj sloki, vsak njihov greben je bolj zbičan; vse polno rogov in

rožičkov ima. In če bi se vse to peneče veselje v hipu strdilo, gorje ti, če bi bil bos. In bregovi! Pri nas sama skala in takej je globoko, na Baltiku lahko bredest sto, dve sto metrov po prijetno mehkih, svizastih tleh, predno te globina prišli, da zaplavaš. Voda je sicer topla, a zrak in veter sta zelo hladna.

Galebi so nas spremljali vso pot. Potniki, sami ravninski ljudje, so jih navdušeno krmili. Največje veselje so imeli z njimi uniformirani možaki delavske čete, ki že tretji dan niso slekli svojih škornjev in so radi tega tvorili ločeno skupino ob krmi, kateri se je le malokdo približal. Srečavali smo male remorkerje, brze jahte in lupinate ribiske čolne. Vse to se je smelo zibalo na visokih, kratkih in ostrih valovih.

Po poldrugourni vožnji smo pristali v Helu, ob lesenem pomolu, ki je obenem branilec valov.

Hel je pravo nasprotje Gdlinje. Ohranil je skoro vso svojo ljubkost in privlačnost razpotegnjenega ribiškega naselja. Vasica leži na morski kosi, ki zastira pravzaprav vso poljsko morje. Pokvarili pa so to vasico z nekaterimi novimi hoteli in pensionati. Škoda, da je bila ravno nedelja in je bilo gnusno mnogo ljudi vseh možnih eksistenc. Gospice v širokih hlačah in stari, bradati ribiči a pipicami, škunerji in blazirano udobne jahte, butanje valov in jazz-godba. Če si toliko selektiven, da izločiš, kar ne spada semkaj, ti Hel nudi mnogo lepšega, zanimivega in novega. Ljudje govore čuden jezik, pravijo, da je namešan s holandsčino. Nakupiš si lahko za mal denar spominkov iz pristnega jantaria, ki je tod doma.

Vedno srečavanje enih in istih obrazov se ti končno zgane. Zato sva s prijateljem poiskala samotni kraj ob morju. Slekla sva se in se vrgla v morje. Neznansko čudo je bilo za ravnince, ki se jih je takoj nabral dober kup, ko so naju zalivali moraki grebeni valov, kako sva glumila borbo s smrtjo, v rešnici pa sva nebesko uživala. Kesenje bi nama prišlo jako prav, če bi tedaj nabrala nekaj vstopnic. Dasi imajo ti ljudje kaj šibke

zemljepisne pojme, kakor sploh vsi večji narodi, sva jim le dopovedala, od kod sva. »Ah, južnjaki! ah, južnjaki!« so gostoleli, »da se le ne bojitel! In v kavarici, kjer smo eno uro čakali na kavo

Ribiška vasica Hel.

sva jim dopovedovala, da se tudi dobro smučamo pri nas, plezamo, po cele dneve vozimo a kolosi in smo sploh narod sportnikov. Na vsej poti smo iz vsega videli, da pri nas nismo ne v duševnih, kulturnih, teleenih in gospodarskih rečeh kar tako.

G. Oberžan se je poslovil od rojakov v Holandiji

Belgija, 18. septembra.

Šest let je deloval med nami, šest let delil z nami žalost in veselje. Kakor smo bili veseli njegovega prihoda, tako nas je žalost zagnala, ko odhaja. Saj nam je bil g. kaplan ne samo duhovni oče, bil nam je prijatelj, prijatelj v pravem pomenu besede. Solze v naših očeh in v njegovih očeh so pač jasen dokaz, da so se poslavljal prijatelji. Zbiral nas je iz bližnjih in najoddaljenejših kolonij v Holandiji in Belgiji k oltarju in v katoliška društva. Cilj njegov je bil: Ljubezen do Boga, ljubezen do domovine. Geslo, ki se je bleščalo na njegovem listu »Rafaele« je bilo: »V luči vere ljubimo svoj dom!« Ne bom našteval, koliko je delal, koliko trpel, kolikim v nesebični ljubezni pomagal.

Da njegovo delo ni bilo zastoj, pove priznanje, ki ga je izrekel g. dekan Nicolay iz Heerlena: Med inozemci, ki si tukaj služijo svoj kruh, so Slovenci najboljši. Največ zasluge za to ima g. Oberžan. Zvesto ob strani so mu stali možje kremenitega značaja, ki tudi ob najhujšem pritisku niso klonili, marveč ali po jasno začetni poti: Za vero naših očetov, v blagor domovine tudi v tujini.

G. kaplan Oberžan! Bog Vam povrni ves Vaš trud! V naših srcih ste si postavili spomenik, trdnjavi od skale. Bog blagoslovi Vaše delo, ki ga boste vršili v domovini! Mi pa ki ostanemo, obljubljamo: Zvesti hočemo ostati veri, krščanskim načelom in domovini.

Slovenski izseljenci v Holandiji in Belgiji.

Kočevska tekstilna tovarna vstaja

Kočevje, 23. sept.

Naši čitatelji imajo gotovo še v spominu strašno katastrofo, ki je pozimi zadela mesto Kočevje, ko je pogorela tako zvana »stara tekstilana« ter je prišlo okoli 250 delavcev ob kruh. Lastniki te tovarne pa niso obupali, temveč so se spravili takoj na delo ter pričeli graditi novo poslopje, ki bo nudilo dovolj prostora za tovarno, tako da bo delavstvo zopet prišlo do kruha. Iz nekdanje stare tekstilane vstaja sedaj nova, vsa pomlajena in moderna tekstilna tovarna.

Poslopje gradi ljubljanska tvrdka Tönies, stavbna dela pa vodi inž. arh. Evgen Cvikel. Pod njegovim strokovnjaškim vodstvom raste novo poslopje kar vidno. Gradbeno delo so pričeli pred nekaj tedni ter je sedaj že znatno napredovalo. Do konca okt. bodo stavbna dela dovršena, z novim letom pa se prične v tovarni redni obrat. Trenotno je na stavbi zaposlenih okoli 100 delavcev ter 20 do 30 profesoristov. Podjetje je na-

pravilo prav, da je pri delu nastavilo po večini same delavce iz pogorele tovarne, tako da so dobili tudi med stavbnim delom nekaj zaslužka.

Stara poslopje je bilo dvonadstropno ter silno staro. Ljudsko izročilo trdi, da je bilo to poslopje nekoč žitnica grofov, pozneje pa uporabljeno za industrijo. Novo poslopje bo enonadstropno, toda na drugi strani bo dožidan še en objekt v sistemu. Šed, to je v žagastem sistemu, kakor so pač po večini zidane tekstilne delavnice. V že obstoječem Shedu, ki je pred požarom dobro zavarovan, bo nameščena nova predilnica in tkalnica. Na novem Shedu pričnejo ta teden pokrivati ostrešje. Stara poslopje bodo podrli in sedaj že kopljejo temelje za novo stavbo. Vsa gradbena dela bodo veljala okoli pol milj. Din. S strani gospodarjev nadzoruje delo direktor gosp. Pole.

Tako bo Kočevje zopet dobilo tekstilno tovarno, delavstvo pa kruh, ki bi ga sicer bridko pogrešalo.

Koledar

Sreda, 25. septembra: Kamil in tovariši, mučenici; Kleofa.

Novi grobovi

† Slavku Krajncu — bo rekvijem v frančiškanski cerkvi dne 25. tm. ob pol 9. uri, vsi prijatelji in znanci se vabijo.

Osebnosti

— Ivan Štrukelj banovinski šolski nadzornik. Prosvetni minister je imenoval za vršilec službe banovinskega šolskega nadzornika g. Ivana Štruklja, šolskega upravitelja manjšinske šole v Ljubljani. Za vso banovino bo vodil sam vse posle banovinskega šolskega nadzornika. Dosedanja vršilec službe banovinskega šolskega nadzornika Fran Dervovšek in Andrej Škulj sta te funkcije razrešena in prevzmeta službo okrajnega šolskega nadzornika pri okrajnem načelnstvu Ljubljana-okolica, kjer sta določeni dve mesti in sicer za vzhod in zapad okolice. Oba sta že danes izročila svoje posle.

— Iz vojaške službe. Odrejeni so za vršilec dolžnosti blaginjska 12. pešpolka int. poročnik J. Božič; za vršilec dolžnosti blaginjska 31. pešpolka int. poročnik Milan Šporec in za vršilec dolžnosti blaginjska 36. pešpolka int. poročnik Franjo Posavec.

— Odstavka na državno službo je bila sprejeta uradniku VII. pol. skupine Vladimiru Rehniceju, inženjeru pri poveljstvu zrakoplovstva vojske.

Ostale vesti

— Shod v Smartnem pod Smarno goro. V nedeljo, dne 29. septembra 1935 bo v Smartnem pod Smarno goro ob 4. popoldne shod Jugoslovanske radikalne zajednice, na katerem bo govoril minister dr. Miha Krek. — Vabljeni vsi! Svobodno ljudstvo k svobodni besedi!

— Prosvetni tabor v Cerkljah pri Krškem. V nedeljo, dne 29. t. m. bo »Prosvetni tabor« v Cerkljah ob Krki. Tabor je namenjen vsem slojem, a še prav posebno možem in fantom. Govoril bo odličen govornik iz Ljubljane. Zato vsi prijatelji katoliške prosvete — iz lepega Krškega polja — ter iz vabljenih vinskih gor — v nedeljo v Cerklje, Tabor se prične ob 10. uri popoldne. Vrši se ob vsakem vremenu.

Volitve 1935. — Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-peči, Ljubljana — Šiška

— Misijonska pisarna v Ljubljani je prejela za kritje potnih stroškov g. misijonarja Majcena v Kino še naslednje prispevke: Sulejzljanska sodružica iz Ljubljane Din 500; A. C. iz Ljubljane Din 20; Msgr. Ivan Sušnik, kanonik v Ljubljani Din 400; dr. Radšel Franjo, primarij v Slovenjgradcu Din 20; Matej Rihar, dekan v Kamniku Din 10; Alojzija Černe, post. uradnica v Mariboru Din 25; Lojze Žužek, profesor v Vel. Kikindi Din 60. Vsi dosedanja darovi znašajo Din 3745,75. Ljubljanski akademiki, ki so ob priliki poslovnih slovesnosti v Krškem obljubili gosp. Majcenu, da mu bodo skušali z nabranimi darovi kriti potne stroške, se obračajo in trkajo na sreča vseh onih, gorečih in požrtvovalnih Slovencev, ki bi mogli kaj prispevati k potnim stroškom, da tako res dosežejo ono častno število 7300 Din, ki je potrebna za pot v Kino; nabirati moramo še Din 1354. — Pokažimo, da znamo z gnetnimi žrtvami podpirati one, ki gredo od nas, da žrtvujejo svoje mlade sile na žrtveniku Kristusovem. Prispevke sprejema Misijonska pisarna v Ljubljani, Semeniška ul. 2-II. (štev. ček. računa 16.629), ki se vsem dosedanjim dobrotnikom prav iskreno zahvaljuje.

— Abiturijski tečaj Zbornice TOI na drž. trgovski akademiji v Ljubljani. Vpisovanje na abiturijatski tečaj se vrši vsak dan do vključno 30. sept. od 8 do 12 v ravnateljevo pisarno trgovske akademije. Istotam se dobi vse potrebne pismene ali ustne informacije in prospekt. — Predavanja prične dne 1. oktobra ob 8. jutru.

— Izlet v München na oktoberko razstavo organizira Putnik v Ljubljani v času od 2. do 6. oktobra. Cena tega petdnevnega izleta, t. j. železniška vožnja in vsa oskrba, v III. razr. Din 975, v II. razr. Din 1465. Prijava do 26. t. m.

— Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Dol. Toplicah pri Novem mestu priredi v nedeljo, 29. septembra t. l. ob 7. popoldne v šoli v Dol. Toplicah sadni ogled (razstavo), na kateri bodo razstavili sadjarji in vinogradniki tukajšnje obične svoje sadne in vinogradniške pridelke. Vabijo se zainteresirani, da si pridelke, ki so letos precej obilni, ogledajo. — Odhor sadjarske podružnice.

— Motnje v železniški in avtomobilski službi. Zbogom, zbogom! V nedeljo, dne 29. t. m. bo »Katoliški krog« v Subotici slovesno slavil 40-letnico svojega obstoja. Tega dne bosta v prostorih kroga odkriti spominski plošči prepozitiji Matiji Mamužič in ustanovitelju katoliškega gibanja papeškemu prelatu Ilji Kujundžiču, enemu največjih rodoljubov hrvatskih Bunjevcev. Hkrati bo v dvorani subotiske Prosvetne matice prirejana velika prosvetna razstava. Pokroviteljstvo nad svečanostmi je prevzel škof Ljudevit Budanović. Bunjevci in Sokoči prirede ob enem tudi veliko revijo narodnih nos.

— Tudi Vam velja to obvestilo: preberite in drugi povejte! Pojdite z nami božjem svetlu! V sončno Dalmacijo za 350 Din 4 dnevni avtobusni izlet: Ljubljana — Kočevje — Sušak — Crikvenica — Senj — Šibenik — Skradin — Trogir — Split — Sinj — Knin — Plitvička jezera — Karlovec — Novo mesto — Ljubljana; trgalev grozdja in izlet za ladjo na Ivar. Odhod iz Ljubljane 27. septembra. — V Nazarije, čez Črnuče — Novo Stišče — Gornji grad za 70 Din (en dan z avtom) 6. oktobra. Na Sveto goro pri Gorici na VII. (in radnje) letošnje romanje z avtobusi 7. in 8. oktobra. Kdor gre z nami, naj ne odlašaja prijava. — V Benetke in Padova čez Gorico — Trst — Redipuglia (Sredipolje); znamenito vojaško pokopališče, kjer počivajo znani III. ital. armade — 120 tisoč (okoli) tri-dnevni avtobusni izlet 12. do 14. okt. za 300 Din vključno potni list in vizum. — Na kraljev grob na Oplenec (celodnevno bivanje v Belgradu) z brzim vlakom 19. do 21. okt. za 225 Din. — Po-drobna pojasnila pošljemo zaščitno. Priglasite se po dopisnici na naslov: »Po božjem svetlu, Ljubljana, Vrazov trg 4 (Santopeterska vojašnica).

Peovski koncert na Sv. Gori

Na Mali Smaren je bila na Sv. Gori pev-ska prireditev v takem obsegu, da je menda ta kraj še ni doživel. To je že letos tretja taka prireditev v neposredni bližini, katerih prva je bila na Izlah, druga pa na Lokah. Prav je, da se na ta način propagira naša narodna in umetna pesem. Toliko navdušenja in neustrašive volje že zlepa nisem videl, kakor bas na tem koncertu.

Zal, da gnetni uspeh ni bil tak, kakor bi ga bili prireditelji zaslužili. Vsega bi jim ljudje še s tako velikim obiskom ne mogli poplačati. Tolažite se pa, da ste dosegli velik moralni uspeh.

Ugotovim, da je zapel vsak od nastopiv-sih zborov po svojih močeh in nad vse častno. Sodelovali so moški zbori iz Peč, Kolovrata, St. Lamberta, Semnika, Lok in Sv. Gore, me-sani z Izlah, Kolovrata in Sv. Gore, združeni pevske zbori pa so zapeli eno pesem za me-sani, eno za moški zbor. Seveda so nekateri zbori že davno prekoračili ono začetno stop-njo, da bi jih lahko še ocenjevali strogo kri-tično, nasproti njim pa komaj ustanovljene z isto začetniško resnostjo. Nihče se ni padel učen z neba in zato fantje in dekleta le še krepko tako naprej, in v nekaj letih bo od-padla ona razlika, ki je danes še bila in ta ali oni zbor oplašila.

Nekaj pa bi rad prirediteljem svetoval. Spored bodi krajši, ker je bilo vendar malo preveč utrudljivo tako za pevce kot posluš-salec.

Vsem povem, da nisem mislil, da zmoro naše podelitve toliko idealizma in to na ti-stem polju, ki rodi največ pozitivnega sadu. Zborovodje, s tem ne gojite samo umetnost, ampak prinašate v naso vas pravega dušev-nega razvedrila in ustvarjate s svojim de-lom več kot marsikateri drugi prosvetni pionir.

Ljudski dom na Prežganjem

Prežganje pri Litiji.

V nedeljo dne 29. t. m. bo na Prežganjem lepa slavnost — blagoslovitev cerkvenega »Ljudskega doma«. Prav sedaj so vsa dela končana pri lepi stavbi in pravkar se je na željo trebeljevskih občanov vselil v del »Ljud-skega doma« občinski urad občine Trebeljevo. Vsa občina se tega veseli. Raduje se pa tudi vsa župnija prežganjska, kajti ni bil trud z zidavo doma zaman. Lepa stavba je vsem in vsakemu posebej tolažitno plačilo. Zato vabimo ne samo Trebeljeve, marveč tudi okoliške so-sede, da to za nas izredno prireditev obiščejo. Litija, Smartno, Višnja gora, Polica, Sostro in Hrušica, ki ste vsi nam sosedje, pridite in po-vzdignite našo slavnost s svojo navzočnostjo. Za vsa potrebna jedila je pripravljali odbor preskrbel v gostilni Zinke de Cecco na Prež-ganjem.

Spored je tale: 1. Ob 10. popoldne slovesna sv. maša v župni cerkvi. 2. Po sv. maši blago-slovitev prostorov »Ljudskega doma«. 3. Govor zastopnika Prosvetne zveze, zastopnika in za-stopnice domačega društva ter zastopnikov bratskih društev. Po končanih govorih kratak odmor, da se udeleženci lahko udeležijo kosila. 4. Ob 2. popoldne slovesne litanije v župni cerk-vi. 5. Po litanijah slovesni občni zbor doma-čega društva z deklaracijo, petjem, alegorijo v treh slikah, poročilo odbora, volitve itd. — Vsa slavnost je posvečena katoliški prosveti. K občini udeležbi vladno vabi odbor.

Novo mesto

Zavora je popustila nekemu kolesarju, preteklo nedeljo jutru, ko je vozil po Ulici 6. septembra. Z veliko brzino je zdrčal po debelo nasuti, neko-liko nagajeni ulici in se na ovinku zaletel z vso silo v hiso g. Oblaka ter padel. Potolkel se je ob-čutno po obrazu, še občutneje pa je potolčeno kolo.

— Nova tralika je postavljena na Ljubljanski ce-si nasproti okrajnega glavarstva.

Veselo življenje se je začelo na Trški gori. Zrelo, sladko grozdje, dobro staro vino in pa le-po, skoroda poletno vreme, dvigne Novomeščane ob nedeljah tja gori. Preteklo nedeljo pa so tri tukanje organizacije priredile na Trško goro iz-let, kar je prijetno razpoloženje v gori le že po-zivilo.

Ali ste že poravnali naročnino?

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

25% znižane cene. — Novosti:

Bauhofer, Einheit im Glauben, Von göt-tlicher Ordnung und menschlicher, Not 278 str., vez. Din 83. — Christian, Volk im Frühling, Ein Ruf an junge Menschen, 60 str., vez. Din 26,50. — Dörner, Die ewigen Sterne, 107 str., nevez. Din 31,50. — Herkenrath, Lichte Wege zu tiefen Glauben, Dogmatische Prädige, 167 str., nevez. Din 42. — Hensen, Licht, Liebe, Leben, 50 str., vez. Din 26,50. — Hombach, Die geborenen Tage der Mönche, 34 str., nevez. Din 10. — Longhaye, Die Predigt, Grosse Meister und grosse Gesetze, 430 str., Din 168. — Minichthaler, Heiligen Legenden, Katerche-tisch ausgewertet, 146 str., vez. Din 39,25. — Nikolissi, Sonntag auf der Kanzel, Osnove pridig celega cerkvenega leta, 126 str., nevez. Din 39,25. — Rosch, Unsere Liebe Frau im Festkranz des Kirchenjahres, Prädige za Ma-rijine praznike, 62 str., nevez. Din 22,50. — Schäfer, Das Vaterunser, 158 str., nevez. Din 42. — Zimmermann, Lässliche Sünde und An-dachtsbeichte, 148 str., nevez. Din 57.

Naznanila

Drugi kraji

1. Nočno službo imajo lekarnar: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9, mr. Ramor, Miklošičeva c. 30 in mr. Gartner, Moste.

2. Članstvo »Kluba daljinskih pisateljev« je na svojem 5. rednem obnem zboru izvolilo za šolsko leto 1935-36 v odbor kot predsednika Falkner Stanko-za, čl. inr. za tajnika stud. phil. Slavko Košarčev, za blaginjskega čl. inr. Ferdo Ermlin, za odbornika stud. phil. Vasilje Jovka in Minana Došića, Revizorjem pa sta izvoljena Polenšek Ivo, abs. inr. in Petančič Franc, stud. phil.

Ljubljana

Francoski krožek v Rohinjski Bistrici, ki je pomenil zaključni prav uspešno prvo leto obstoja, bo začel v oktobru dne 15. t. m. ob osmih zvečer v Narodni šoli zopet redni pouk za začetnike in francoskega je-sika.

Poklicni vlomilec obsojen

Ljubljana, 24. sept.

Ljubljane, 30-letni kleparski pomočnik Maks Razberger je letos pred meseci prišel iz zaporov na svobodo. V družbi dveh žensk je napravil izlet na Blegoš. Maks je porabil priliko, da je na Martin-vrhu obiskal dve kmetiji. Pri posestnici Mariji Benedičičevi je bilo 22. julija vlomljeno. Vlomilec je od-nesel 410 Din gotovine. Osumili so najprej nekega berača-čevljarja, pozneje pa Maksu, ki je vlom zanikal in navedel priče, da kri-tičnega dne ni bil pri Benedičičevi, marveč v Ljubljani.

Drugič je bilo vlomljeno 25. julija pri posestniku Andreju Berniku, odkoder je vlo-milec odnesel bogat plen 1450 Din. Vlom so

kmalu opazili. Vlomilec so prijeli v gostilni pri ružnem vinu. Bil je Maks, ki je skušal bankovce skriti pred orožniki, a je imel smolo. Zato je Maks ta vlom priznal. Maks je nepobojljiv tat in vlomilec. Bil je ob-sojen že na daljše zaporne kazni, tako na 2 leti in pol, na 1 leto in dalje na 14 mesecev ječe. Državni tožilec ga je obtožil obeh vlo-mov. Pred malim senatom je Maks priznal samo drugi vlom. Mali senat je danes zasli-sal dve priči v pogledu prvega vroma. Maks Razberger je bil obsojen le zaradi drugega vroma na 1 leto in 3 mesece robjice ter v iz-grubo državljanov pravic za 3 leta. Za prvi vlom je bil vsled pomanjkanja dokazov oproščen.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčica.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. št. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Za varstvo otrok

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb za sodni okraj Ljubljana je imelo dne 20. septem-bra 1935 svoj občni zbor. Takoj ob otvoritvi obne-ga zbora se je društveni tajnik gosp. dr. Viljem Krejči v daljšem posmrtnem govoru spominjal tra-gične smrti blagopokojnega viteškega kralja Ale-ksandra I. Zedinitelja; poročal je tudi, da je pre-minul društveni odbornik gosp. Josip Kosler, ki je bil član odbora od prvega početka in vedno kazal veliko zanimanje za društveno udejstvovanje, tudi se je v svoji oporoki spomnil društva s prav iz-datnim volilom. Iz referatov posnemamo zelo za-nimive podatke o tistem, a verdar zelo uspešnem socialnem delovanju tega društva. Poleg številnih prošenj za podpore, ki jih je društvo podelilo za-puščeni in siromašni deci, je društvo reševalo večje število varstvenih zadev, v katerih gre v bistvu za moralno zaščito društvenih varovancev. Društveni generalni varuh gosp. sodni nadsvetnik Oton Vidic je imel koncem preteklega leta 652 varo-vancev v 399 varstvih; vložil je 22 tožb na pri-znanje očetovstva in 37 izvrzb radi izterjanja pre-

živnin. S sprejemanjem preživnin, pokojnin, inva-lidnin itd., ki pritečejo društvenim varovancem, je bilo 604.929 Din 50 par prometa. Društvo je šlo v preteklem letu 240 članov, ki so prispevali na članarji 4837 Din, medtem, ko je moglo izplačati na podporah aprico skromnih sredstev je 12.597 dinarjev, za kar je društvo porabilo subvencije in darila, med katerimi omenjamo sledeče darove: Ministrstvo za socialno politiko 5000 Din, Mestno poglavarstvo v Ljubljani 5000 Din, Hranilni in po-sojilni konzorcij v Ljubljani 1000 Din, Rotary Club Ljubljana 1000 Din, Društvo sodnikov 300 Din, gosp. notar dr. Andrej Kuhar, Ljubljana 200 Din in Rdeči križ, razno obleko.

Pri volitvah so bili izvoljeni novi odborniki, ki so se na po občnem zboru sledeči seji konstituirali: Predsednik in generalni varuh Oton Vidic, upokojeni sočni nadsvetnik, blaginjak Emanuel Josin, blaginjski ravnatelj finančne direktije v pok., tajnik dr. Viljem Krejči, odvetnik. Odborniki: Drago Grabner, pisarniški oficijal, Alfonz Levčič, upok. profesor, dr. Valentin Levčič, upok. sodni nadsvetnik, Ivan Róger, zavarovalni ravnatelj. Na-mestniki odbornikov: Anton Mejač, upok. sodni nadsvetnik in odvetnik in Ferdinand Merala, sod-nik sreskega sodišča. Pregledovalca računov: Vla-dimir Abram, višji ravnatelj v pok., Fran Škulj, šolski nadzornik v pok.

Končno je v imenu društvenega članstva in v imenu društvenih varovancev gosp. dr. Krejči izre-kel toplo zahvalo gospodu predsedniku društva in generalnemu varuhu Otonu Vidicu, ki je z vso vno-mo, požrtvovalnostjo, na nad vse vzoren način vodil društvene posle in posle generalnega varuha; zahvalil se je pa tudi gospodu blaginjski Josinu, ki je imel s sprejemanjem in izplačevanjem društvenih podpor in preživnin zelo veliko posla.

Pluj

Naši Haložani. Mnogo se je že pisalo o Ha-ložanih, a kdor hoče to ljudstvo spoznati, ga mora obiskati. To prilžnost pa nudi ravno ve-lika gospodarska razstava, ki bo od 28. septem-bra do 6. oktobra t. l. v Ptuj. Haložani so ve-se-lo, šaljivo in tudi nadarjeno ljudstvo. Skrom-ni in zadovoljni so v pomanjkanju, bolj raz-sipni, če so v obilju, a nad vse prijazni in go-stoljubni. Navzlic vsakdanjemu težkemu delu in čisto slabi prehrani so vedno dobre volje. Posebno veselje imajo do petja in godbe, zato pa je njih govorica tudi bolj počoča. Čeprav jih spremlja vse življenje po večini pomanj-kanje in trpljenje, ljubijo svoje vinograde nad vse ter se le redko izselijo. Haložani niso po-blepni po velikem dobičku in zato vinski kupci lahko sklepajo z njimi kupčije. Le žal, da so premnogo težke gospodarske razmere prisilile, da so svoja posestva odprodali, ki so na ta na-čin svojočasno prišla v tuje roke. Upamo, da se bo sedaj to gospodarsko stanje zboljšalo, za kar se v prvi vrsti trudijo naše gospodarske zadruge, kmetijske, kakor denarne itd. In to hoče pokazati ravno velika kmetijsko-obrtna razstava v Ptuj, ki bo odprta dne 28. septem-bra t. l. in ki bo gotovo častno zaključila vse enake letošnje prireditve v Sloveniji.

ralistične črte, toda vedno buči v vseh pojavih neizmerni duh, ki hoče na vid. Največ snovi mu je dala vojska, toda v njej ni odkrival naturalistič-nih osnov, temveč apokaliptično grozo, ki drži človeka za dušo. Majcen je najizrazitejši slovenski ekspresionist, toda tak, ki nikdar ni izgubil tai pod seboj, ampak jih rše po svoji podobi. Zato ima njegov pesniški cikel »Zemlja« tak pomen v slovenski literari, ter njegovo dramsko delo tako prijetno tragično osnovo. Visoka kultura, ki je vidna iz njegovih del in njegovega sloga, ga dela svetov-nega moža, in bi ga naredila za kozmopolita, da ni tako zasidran v to našo zemljo, ki je tako za-lestna sedaj, da jo opišem z njegovimi verzji:

- O mrak goščav, ponižanja cvetov!
- Ni ptice, ki bi sedla v grm.
- ni sonca, ki bi zožilo se v pramen
- gnili črvi glojejo teko.
- O sled neveselega trpljenja!
- O znamenje bolesti črne!

Ko sedaj stopa na tako mesto, da tej zemlji da ob strani gosp. bana novo obličje, moramo biti samo veseli. Ob takim upravnem strokovnjaku ter tako izrazitem duhovnem kulturnem delavcu, se nam pač ne bo bati za omalovečevanje naše kul-turne samobitnosti. Vemo sicer, da bo delo nova žrtve zanj — »nov križ ti vžgo, novo breme butjo na rame« — toda krajini čas je že: »suši se zvesti sad« in nič zate, če je »nad pepelom postavl-jena pruka«. Mi verujemo namreč, da bo tak člo-vek tudi v pepelu odkril iskro, iz katere bo za-netil nov ogenj in v našem hramu bo zopet lepo, prav kot pravi sam v pesmi:

»prižgimo luč,
opravimo živno,
olitičmo fižol za jutri,
pometemo lupinole« td.

Gibraltar - pečina tisočletnih bojev

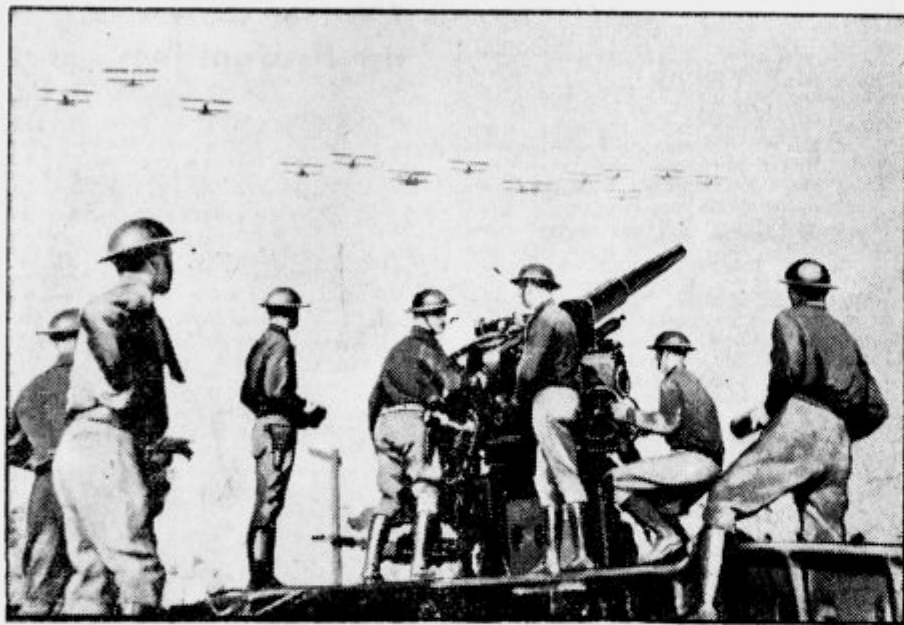
Gibraltar, pečina, ki je visoka 445 m in široka 1200 m, pada skoraj navpično na severu in na vzhodu v morje. — Zanimiva, romantična je zgodovina Gibraltarja. Saj je zanimivo že to, da so se Angleži zasedli v Spaniji, Sicer je pečina Gibraltar prav za prav afriško ozemlje, kar spada — geološko — k »crncemu« delu zemlje, kar razvidimo iz podnebja in da živijo ondaj opice (zdaj je več topov ondaj ko opice). Glede na boje, ki so jih vojevali razni narodi za to pečino, pa spada Gibraltar k najzanimivejšemu delu evropske vojne zgodovine.

Krog leta 710 in 711 so prišli Mavri v Spanijo. Njih vodja je bil Tarik in on je utrdil gibraltarsko pečino, ki je bila poslednjemu trdnjavi. Leta 1302 je Ferdinand Kastiljski vzel Mavrom Gibraltar, a že leta 1333 si ga je spet priporil sin maroškega cesarja, Abu Melik. Leta 1410 pa je Jusuf III., kralj Granade, prepodil Maročane in leta 1462 je postal kralj Henrik IV., iz Kastilije po medinskem vojvodu Sidoniju gospodar pečine. — Tudi Holanci so zahrepeneli po Gibraltarju. Dne 25. aprila 1607 je priplul holandski general Jakob Heemskeerk v gibraltarsko pristanišče in je uničil špansko brodovje. A zdaj so prišli Angleži, ki je bila španska nasledstvena vojna, je l. 1704 priplul angleški admiral Roque s 1800 možmi in je zavzel slabo zavarovani Gibraltar kar v hipu. Angležev ni bilo moči nič več prepoditi. Kamor se Anglež usede, ondaj tudi obsedi. Dosti so si prizadevali Španci in Francozi, da bi bili spodili Angleže z Gibraltarja, a doslej ni še vse nič zalego.

Krog l. 1704 in 1705 so si zlasti prizadevali, da bi bil Gibraltar spet španski. Pa je l. 1706 roglasila angleška kraljica Ana Stuart, Gibraltar svoobodno luko in na mirovnih pogodbah v Utrechtu

je bil l. 1713 ta razglas tudi potrjen. Leta 1729 se je Španija uradno odrekla pečini. Vendar so iznova skušali Angležem vzeti Gibraltar. Hrabri general Elliot je branil trdnjavo v letih od 1779 do 1782. Aprila in maja meseca l. 1781 so Španci izstrelili v trdnjavo kar 56.760 krogel in 20.130 užigalnih bomb. Mesto Gibraltar se je sicer razsulo, a trdnjava Gibraltar je ostala angleška. Junija istega leta je prišel še vojvoda crillonski z 8000 Francozi; nastal je generalni naskok skupno s Španci —, pa je bil odbit. Gibraltar je ostal še dalje angleški in od l. 1782 ga jim ni nihče več skušal vzeti. Njih železna volja in njih hrabrost je premagala vsakršnega nasprotnika.

Dandanes bi bilo morda drugače. Vprašanje je zdaj, ali bi se gibraltarska trdnjava mogla uspešno upirati strahotnemu orožju modernega topništva, modernih bombnih letal. — A Angleži se znajo umetno, na skrivaj braniti. Zadaž za pečino se razteza polotok z istoimenskim mestecem Gibraltarjem. Popotnik mora skozi starodavna »Španska vrata«, na katerih sta angleški in kastiljski grb in pride v praznje vrtove Alameda in dalje po lepi obrežni cesti do guvernerjeve palače. Gibraltarske stavbe spominjajo na Malto, na severno Afriko, na staro Angleško. Po trgovinah dobiš orijentalno, špansko in portugalsko blago. — Po cestah je polno vojaštva — Angležev — in sicer 3000. gibraltarskih prebivalcev je pa 18.000. Popotnik si more ogledati utrdbe, a velikih skrivnosti angleške obrambne umetnosti ne vidi. Na Gibraltarju imajo že najmodernejše topove zoper zračne napade. Če bi se resno začelo, bi se vsa pečina spreminila v en sam ogenj, ki mu bo težko priti do živega.

Vaje zračne obrambe v San Diegu.

Napoleon v strahu

Kateri dan je bil za Napoleona najbolj nesrečen? Ali je bilo to 22. maja 1809, ko so Napoleona privkral premagali in ga prisilili, da je izpraznil vasi Aspern in Esslingen? Ali pa je bilo 25. novembra 1812 v Rusiji, ko se je s svojo orjaško armado bližal reki Berežini in je videl, da so Rusi pri Borisovu uničili edini most in je šele po hudih bojih mogel priti čez nov prehod, ki so ga napravili v naglici? Ali pa je bilo mogoče 18. oktobra 1813, ko je izgubil bitko pri Lipskem in bi ga bil sovražnik skoraj ujel? Ali pa mogoče dne 18. junija 1815 pri Waterlooju, kjer je zbral vse svoje zadnje sile in je tudi to bitko izgubil? —

Vsi ti dnevi so bili za Napoleona hudi, vendar ni doživel v njih svoje najstrašnejše, najbridejše ure. Prav drugačen je bil tisti dogodek, ki je bil najstrašnejši vsega njegovega življenja: tedaj, ko ga je napadla razjarjena množica pobesnelih ljudi. Bilo je 25. aprila 1814. Pred nekaj tedni se je bil Napoleon odpovedal francoskemu in italijanskemu prestolu. Kot odškodnino za prestole skoraj vse Evrope, so mu zavezniki dali mali otoček Elbo. V družbi pičlega števila svojih zvestih in nekaj zastopnikov se je 20. aprila 1814 podal na pot v izgnanstvo. Sploščka se na poti ni ničesar posebnega zgodilo. Šele na deželi so začeli ljudje kazati svojo jezo nanj. Kar čudežno je bil Napoleon rešen smrti, saj bi ga bila razjarjena množica brez dvoma lincala. — Napoleon ni nikoli pozabil tega dne, saj je bil najhujši, kar jih je kdaj doživel. Vso pot se je oglašal zdaj ta zdaj oni in mu je zabrusil kako psovko, a v vasi Orgon pri Avignonu ga je vse prebivalstvo ogorčeno sprejelo. Ko se je bil cesarski spreved krog ene popodne približal tej vasi, so Napoleona sprejeli klici: »Dol z roparjem in moricem! Dol s tiranom!« Drugi so kričali: »Saj tej hudobi ne bomo ničesar hudega prizadejali, le pokazali bi mu radi, kako ga imamo radi!« Ondi, kjer so premenjali konje, so mu obesili čez pot njemu podobnega slammatega moža, ki je bil ves v krvi

in je visel na vislicah, nad njim pa je bila tablica z najhujšimi psovkami. Ljudje so se ko blazni vrgli na kočijo, kjer sta sedela Napoleon in veliki maršal Bertrand. Vpili so: »Odprite vrata in izvlecite ga ven! Odrežite mu glavo, raztrgajte ga na kosce!« Dobro, da so bila vrata zaklenjena, sicer bi se bila zgodila nesreča. Le s težavo so mogli naprej.

Ko je bil Napoleon že zunaj vasi, se je preoblekel v uniformo avstrijskega vojaka, saj so ga opozorili, da se bodo taki dogodki še ponavljali. Preoblečen je Napoleon zajahal postnega konja, da je bil videti kot pošni sel. Niso ga spoznali, ko je jezdil skozi Saint-Canat do krčme Le Calade. Sem so čez čas prišli njegovi spremljevalci, ki so našli popolnoma strtega človeka. On, ki se je vsa Evropa tresla pred njim, se je moral obleči v postiljona, da ga ni prebivalstvo njegove lastne dežele na cesti ubilo.

Napoleonov adjutant grof Clam-Martinic opisuje ta strašni prizor: »Napoleon je bil bled in od groze spremenjen in glas se mu je tresel. Ni se mogel premagati niti vprico svojih slug, niti iskrice moči ni sile ni bilo v njem, ves je bil uničen in popolnoma strta.« Dejali so, da se je celo jokal; ves je bil iz sebe. On, ki je na bojiščih tolikokrat zrl smrti v oči, je bil sprico besnih ljudi brez moči. Da bi ga nikjer ne spoznali, se je preoblekel v uniformo svojega adjutanta, se pokril s čepico pruskega komisarja in se zavil v plašč ruskega generala Suvalova. Tako je Napoleon potoval dalje in dospel 24. aprila 1814 v Saint-Miksimin. Čez nekaj dni se je vkrcal za na otok Elbo.

Kako rastejo ameriška mesta

Los Angeles v Kaliforniji je mesto, ki moremo po njem spoznati, kako naglo rastejo velenesta v Ameriki. — Los Angeles je eno izmed najstarejših mest USA. Ustanovili so ga se Španci l. 1781 pod kraljem Karlom III. Do konca 19. stoletja je bilo to mesto majhno, neznatno, saj je imelo se l. 1880 samo 11.000 prebivalcev. Odtlej pa kar »norje«. Do l. 1890 se je prebivalstvo popetorilo. Krog l. 1900 jih je bilo že 100.000, l. 1920 — pol milijona; zdaj je Los Angeles velenesta, ki ima več ko 2 milijona prebivalcev. Samo 50 let je bilo treha, pa se je iz podeželskega mesteca razvilo milijonsko mesto! Da se je Los Angeles tako naglo razvil, je odhod, ker ima toliko prostora in sicer v dolžino 54 km, v širino pa 48 km. Krog Los Angelesa je 37 samostojnih mest; med njimi je 13 srednje velikih mest in eno velenesto; v njih je 600.000 ljudi. Pozidana ploskev tega čudovitega velenesta je 4 krat tako velika ko Berlin in je zato ondaj največ vil in majhnih, enonadstropnih hiš. Pri Los Angelesu je znamenito filmsko mesto Hollywood, raj filmskih zvezd.

Tako iščejo ostrige v Arcaschonu v Biskajskem zalivu. Nabadajo jih na vile in devajo v kosate.

Italija v Eritreji Priprave v Massani

Društvo narodov je v Zenevi in zboruje, kako bi se Abesinija in Italija pomirili, a vojaške priprave Anglije in Italije teko nemoteno dalje. Posebno velike so italijanske priprave v Eritreji. Kar so ondaj v poslednjih tednih in mesecih storili, moramo razumeti le s pomočjo števil, ki obsega vsa dela te kolonije. — V prvi vrsti moramo omeniti pristanišče Massano, ki je v štirih mesecih popolnoma spremenilo svoje lice. Pristaniška dolžina za pristajanje tovornih ladij je 370 m. Preuredili so ga v 2600 urah in ga zgradili iz 1200 kubičnih metrov kamena in 1000 stotov cementa. Dva prejšnja mostova so spojili z jezom, ki je 80 m dolg in kjer delujejo orjaški žerjavi, da se blago čim prej izkrca. Tudi to so preuredili, da more blago čim hitreje dalje v deželo, da ni v napotje ladjam, ki venomer pristajajo in odhajajo. Napravili so cesto med velikim in manjšim pristaniščem v 25.000 urah in so porabili 1000 kub. metrov zemlje. Mreža samih tirov prepreza ves prostor, da morejo hitreje spravljati tovore v skladišča. Poleg skladišč za slamo in les so druga za orodja, za

nadomestne dele avtomobilov, za premog, petrolej, bencin. Tako je vse natančno urejeno, da pridejo tudi deli letal, lesne barake in na tisoče metrov bodičaste žice izlaha v skladišča. — Uvedli so telefonsko zvezo, ki je dolga 45 km, in vsa sporočila, navodila, ukazi brzijo naglo dalje. Voda se pretaka po cevi na dolžino 2500 m. Zdravstvena postaja ima mnogo pomožnih postojank, dosti izvežbanih bolničarjev, izvrstne vojne lazarete. V prostorih za razdelitev živil je brez števila zabojev, vreč, sodov, saj pošiljajo odtod vso prehrano onim ljudem, ki vsak dan raztovorijo po 4000 ton blaga, ki ga pošiljajo dalje z vlakci, avtomobili in s kamelami. — Prav tako vrvenje ko v Massani je tudi v Asmari in tudi lice tega mesta se je v 6 mesecih bolj spremenilo ko prej v 50 letih. Povsod neznansko hitro napreduje novo in raste ko iz tal. Če z letala z visoka pogledaš na ozemlje med Massano in Marebom, vidiš vsepovsod mrežaste proge raznih prometnih žil, ki se stekajo druga v drugo. Povsod se vidijo ceste, navkreber, nizdol, vse je v pričakanju — vojne.

Cesta London-Istambul

V Budapešti so v teh dneh zborovali zastopniki Anglije, Belgije, Nemčije, Avstrije, Jugoslavije, Bulgarije, Rumunije in Turčije in se posvetovali o novi avtomobilski cesti, ki bi vodila naravnost iz Londona v Istambul (Carigrad). Pred leti si je prizadevala Čehoslovaška, da bi šla ta cesta skozi Prago, a ker Franciji ni dosti za to cesto in želi Anglija, ki hoče skozi Carigrad v Kalkuto, da bi bila cesta čim najkrajša, je Praga tozadevno propadla. — Cesta je dolga nič več in nič manj ko 3500 km. Začne se v Londonu, gre čez Dover do Ostende čez morje, nato skozi Belgijo, mimo Kölna, Frankfurt, Münchena, skozi Nemčijo in Avstrijo do Budapešte. V Budapešti se odepri in vodi en del v Rumunijo do Konstanca in čez morje v Carigrad. Za sedaj je cesta popolnoma narejena le po Belgiji in Nemčiji. V Avstriji jo morajo dodelati še majhen kos, na Ogrskem, kjer je manjka še 15 km, jo bodo jeseni izgotovili. V Jugoslaviji in Bolgariji jo bodo dokončali drugo leto. Turki so jo šele letos začeli delati. Romuni pa hitijo z delom za cesto do Konstanca. Dokončali jo bodo že drugo leto; zlasti se hitijo, ker jo bodo Turki izgotovili šele l. 1939. Cesta iz Londona do Konstanca bo že l. 1937 odprta prometu. Rumunija bo tudi poskr-

bela, da bodo — kakor pri Dowerju in Ostendu — ladje prepeljavale avtomobile čez morje. Glede na carino so se vse države zedinile in sklenile, da bo enotna. Radio-aparati, ki bodo v avtomobilih, ne bodo obdavčeni. Konferenca je dognala, da ni več daleč tisti čas, ko bodo na največji evropski cesti veljali enotni predpisi za promet in prekoračenje državnih meja. Središče ceste bo v Budapešti, kjer bodo vsako leto posvetovanja o tej cesti. — Cesta, ki bo šla tudi skozi Beograd in dalje v Sofijo, bo zlasti za Jugoslavijo in njen tujski promet jako važnega pomena.

Antitank

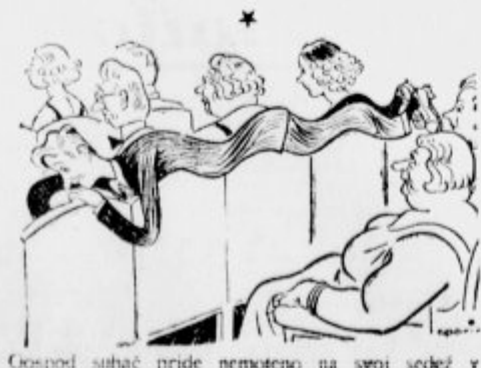
Vojna tehnika je zamašila vrzel, ki je ob koncu svetovne vojne nastala, da namreč ni bilo obrambne priprave zoper tanke. Zdaj so izdelali izredno lahke topove, ki imajo tako močan izstrel, da na 800 m daljave prebijajo 20 milimetrov debelo jekleno ploščo. — Antitank se imenuje ta top in ima veliko vrlin: je lahek, hitro ga morejo dati narazen, lahko ga spravljajo na razne prostore, koj je pripravljen za strel in podobno. — Prirodni antitanki pa so: gozdna debela, vodovje, globoki jarki, strmi bregovi, strmi klanci, vse torej, kar onemogoča naglo prodiranje tanka. Te ovire bodo tudi narejene in pokrajine lahko tudi podložijo z minami.

Prvi avtobus na svetilni plin, ki ga v Berlinu preizkušajo in jemljejo plin zanj kar iz plinskih cevi.

Društvo etjopskih partijotov zboruje pred cerkvijo sv. Jurija v Addis Ababa.

Gospod suhač pride nemoteno na svoj sedež v gledališča, ko se je predstava že začela.

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina

V avgustu je znašal uvoz v našo državo 276,9 milijonov Din (lani avgusta 287,8), izvoz 310,4 (306,65) milj. Din, tako da je bila naša trgovinska bilanca v avgustu aktivna za 33,5 milij. Din (julija 1935 5,7 milij.), dočim je lani avgusta znašala aktivnost celo 78,8 milij. (julija 1934 29,0 milij.).

Razvoj naše zunanje trgovine nam kaže ta-le tabela (v milij. Din):

	uvoz	izvoz
	1934	1935
avgust	264,3	300,1
avgust	287,8	276,9
8 mes.	2.302,6	2.232,4
	2.249,6	2.391,2

Lani je torej bila naša zunanja trgovina v prvih 8 mesecih pasivna za 53,0 milij. Din, letos pa v istem razdobju aktivna za 67,8 milij. Din, ker je izvoz narasel bolj kot pa uvoz.

Glavni uvozni predmeti so bili v avgustu (vse v milij. Din, v oklepajih podatki za julij 1935):

sirov bombaž 21,9 (22,6), bomb. predivo 27,0 (28,0), bomb. tkanine 12,94 (11,23), sirova volna 8,64 (7,6), voln. prediva 7,7 (7,3), voln. tkanine 17,16 (7,34), svil. predivo 5,15 (9,65), svil. tkanine 3,66 (5,6), nepredelano železo 3,56 (5,8), pločevina 3,33 (3,4), tračnice, žel. material itd. 2,85 (3,0), razni popolnoma izdelani predmeti iz železa 16,36 (12,8), sir. nalta 3,2 (3,2), nepredelane kože dom. živali 4,8 (3,1), riž 4,3 (3,3), sir. kava 4,0 (5,8), premog 7,0 (12,1), stroji, orodje in aparati 9,2 (14,8), elek. trošni predmeti 8,8 (13,2), prevozna sredstva 5,55 (7,44), umetne organske barve 5,6 (6,66) itd. Največ pa smo izvozili v avgustu: koruze 22,5 (21,1), fižola 4,5 (2,6), sveže sadje 24,6 (0,8), tobak v listih 6,5 (2,5), konoplja 8,74 (11,40), konji 4,6 (4,7), goveda 3,4 (3,67), prašiči 30,44 (22,6), drobnica 7,4 (5,3), perutnina 8,46 (8,04), sveže meso 13,2 (10,07), mast 5,65 (3,0), jajca 10,74 (7,4), drva 2,0 (1,3), stavbni les 55,75 (54,8), oglje 0,85 (1,5), lesni izdelki 3,56 (4,45), cement 6,9 (8,0), sirov baker 16,1 (29,8), rude in zemlja 24,65 (17,1) itd. itd.

Do sedaj je po poročilu Zveze pivovarske industrije v Jugoslaviji ustavilo delo 10 pivovaren t. j. ena tretjina vseh pivovaren v državi. Veliki padec potrošnje piva ni pripisovati samo splošni krizi, ki je zmanjšala kupno moč potrošnika, ampak v prvi vrsti visoki davčni obremenitvi piva, ki dosega v večjih mestih do 2,65 Din na liter.

Borzo

Dne 24. septembra.

Denar

Neizpremenjena sta ostala Berlin in Curih, narasla sta Bruselj in Pariz, dočim so drugi tečaji popustili.

V zasebnem kliringu je avstrijski šilling na ljubljanski borzi popustil na 8,57—8,67, na zagrebški borzi se je neznatno uvrstila na 8,545—8,645, v Belgradu pa na 8,5235—8,6235. Grški boni so v Zagrebu popustili na 31,15—31,85, v Belgradu pa na 31,06—31,76. Angleški funt je v Zagrebu narasel na 232,95—234,55, v Belgradu pa na 232,20—233,80. Španska pezeta je notirala v Zagrebu 5,63 blago, v Belgradu pa 5,70 blago.

Ljubljana, Amsterdam 2960,30—2974,00, Berlin 1756,08—1769,95, Bruselj 739,54—744,60, Curih 1424,22—1431,29, London 214,83—216,89, New York 4345,72—4382,04, Pariz 288,75—290,19, Praga 180,91—182,02, Trst 355,95—359,04.

Promet na zagrebški borzi 674,586 Din. Curih, Belgrad 7, Pariz 20,275, London 15,1225, New York 307,625, Bruselj 51,975, Milan 25,09, Madrid 42, Amsterdam 207,70, Berlin 123,75, Dunaj 57,40, Stockholm 77,975, Oslo 75,975, Kopenhagen 67,51, Praga 12,71, Varšava 57,90, Atene 2,88, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,66, Buenos-Aires 0,8475.

Vrednostni papirji

Tendence za državne papirje je še nadalje slaba in izkazujejo tečaji večje in manjše popuščanje. Promet je slejkoprej slab.

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 79—81, agrarni 44—46, vojna škoda promptna 362—365, begunske obveznice 63—64, 8% Blerovo posojilo 79—81, 7% Blerovo posojilo 68—71, 7% posojilo Drž. hip. banke 74—76.

Zagreb, državni papirji: 7% investicijsko posojilo 79 blago, vojna škoda promptna 362—364 (362, 364), 9, 10, 11, 12, 365 blago, begunske obveznice 63—64,50 (63,50), 8% Blerovo posojilo 79—81,50, 7% Blerovo posojilo 67—71, 7% slab. pos. 80—81 (80,50). — Delnice: Priv. agrarna banka 225—231, Isis 40 bl., Osj. sladk. tov. 120 den.

Belgrad, državni papirji: 7% investicijsko posojilo 81,50—82,50 (82), vojna škoda promptna 364—365 (367, 364), begunske obveznice 65—66 (66), 7% slab. pos. 81—82 (81,50). — Delnice: Narodna banka 231—232 (232, 230).

Žitni trg

Čvrsta tendence traja dalje in so danes cene ponovno narasle pri zelo slabih ponudbi.

Ljubljana, Pšenica: be. 79—80 kg 150—155, prekmurska 78 kg 152,50—155; koruza: be. 100—102,50, ban. 98—100; oves: slav. 120—125; moka: niča ban. 250—255, be. 250—255, št. 2, be. 230—240, št. 5, be. 210—220; otrobi: be. 110—115.

Novi Sad, Vse neizprem. Tendence neizprem. Promet srednji.

Sombor, Pšenica: be. okol. Sombor 142—144, gb. 144—146, gornja ban. in slav. 142—144, južna ban. 146—148, be. potiska 144—146, be. ladje Donava in ban. potiska 154—156, be. ladja Begej 152—154; Oves: be., srem. in slav. 112—115; ječmen: be. in srem. 63—64 kg = 122,50—125, be. in srem. prolejni 67—68 kg = 135—140, Bar. 67—68 kg 147,50—152,50; Koruza: be. in srem. 95—96, be. in srem. ladja 100—102. Vse ostalo neizprem. Tendence neizprem. Promet 43 vag.

Hmelj

Zalec, 24. sept. 1935.

Uradno poročilo tržnega nadzornika:

Danes v Zalcu veliki prevzem hmelja. Povpraševanje zaradi tega za slabimi kvaliteta mišnje. Za nekoliko drugovrstnega hmelja, ki je bil pred osmimi dnevi po Din 23 in 24, so danes plačali Din 26. Za dve ali tri partije prvovrstnega, gladko-zelenega blaga je bila sinoči v Zalcu zaključena kupčija po 29 Din.

Dašico

Potrži neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Vsemogočni poklical med nebeske krlitce našo nepozabno miljenko, edinko

po dolgem in mučnem trpljenju dne 24. septembra 1935. Pogreb naše predrage hčerkice se bo vršil v četrtek, 26. septembra 1935 iz hiše žalosti v Kandiji, Zagrebaška cesta, ob 16 na šmihelsko pokopališče. Novo mesto, dne 24. septembra 1935.

Žalujoča rodbina Windischer

Sport

Slika današnje svetovne lahke atletike

Ameriški lahkoatleti, ki so nastopali letošnjem poletju po vseh važnejših evropskih centrih proti atletom v stari domovini, so že zopet doma. Kdor je zasledoval njihove nastope, jim mora izreči največjo pohvalo. Tako veliko je bilo število njihovih zmag in tako so ugajali njihovi nastopi, da slučajni porazi ne igrajo prav nobene vloge. Namen njihovega potovanja je bil, da v predolimpijskem letu še enkrat pokažejo svoje sile v atletiki v stari domovini. Vedno so naleteli na najboljše nasprotnike vsake države, kjer so nastopali in vedno se je izkazalo, da Amerikanci na lahkoatletskem polju ravno tako vodijo kakor leta 1896, ko so se upeli v moderne olimpijske igre.

Tudi danes vodi Amerika na vseh progah od 100 do 1500 m, samo progi na 5000 in 10.000 metrov pripadeta že od stockholmske olimpijade l. 1912 Fincem, ki so tudi v metanju kopja prvi. Pri skokih v višino, s palico v višino ter v daljavo so zopet Amerikanci v sprednjih vrstah. Dejstvo, da sta v troskoku dva Japonca na vrhu tabele, na splošni situaciji nič ne spremeni. Tudi krogla je na čelu tabele Nemec Schröder, vendar bo spričo močne in ostre konkurence na berlinski olimpijadi težko računati na njegovo zmago; kajti imenovani je le enkrat vrzel rekordno zanko 53 m, medtem ko meče Šved Harald Anderson stalno nad 50 m. Ostane torej še kladivo, katerega rekord brani hec dr. O. Callaghan z

metom 56,90 m, ki ni daleč od starega rekorda Amerikanca Ryana. Skoraj lahko rečemo, da tako izgleda, da bo ta hec po svojih uspehih v Amsterdamu leta 1928 in v Los Angelosu leta 1932 še v Berlinu prihodnje leto odnesel venec zmage. Značilno za letošnjo sezono je dejstvo, da so bili najboljši rezultati doseženi izven meddržavnih in državnih tekmovanj. Pri drž. prvenstvih še dolgo niso bili uspehi na višini drugih sportnih prireditelj. Za pa ne moremo vseh uspehov raznih prvenstev radi različnosti in okoliščin, pod katerimi so se tekne odvijale, primerjati ter vzporediti. Največji napredek ni v tekih in skokih, temveč v metih. Podajamo prvake raznih držav za l. 1935 v metih:

Disk: Amerika 48,57, Carpenter; Nemčija 46,65, Lampert; Finska 46,00, Kotkas; Francija 43,64, Winter; Italija 44,07, Biancani; Madžarska 46,50, Donagan.

Krogla: Amerika 15,70, Torrance; Nemčija 15,35, Woelcke; Finska 15,39, Bärlund; Francija 15,15, Duhour; Italija 15,49, Bononcini; Madžarska 14,98, Daranyi.

Kopje: Amerika 64,25, Odell; Nemčija 69,09, Weimann; Finska 74,08, Jaervinen; Francija 58,71, Doré; Italija 58,55, Agosti; Madžarska 62,21, Varszegy.

Kladivo: Amerika 51,41, Dreyer, Nemčija 49,17, Blask; Finska 50,19, Pöhlö; Francija 42,94, Saint-Pé; Italija 46,20, Cantagalli.

VI. Balkanske igre

Drugi dan balkanskih iger je prinesel naslednje rezultate:

Met diska: 1. Milas (G) 48,41. 2. Bezi (T) 45,58. 3. Dr. Narančić (J) 43,56.

Tek na 200 metrov: 1. Frangudis (G) 22,2. 2. Rais (T) 22,5. 3. Kakanais (G) 22,7. Naš Bauer je na petem mestu.

Tek na 400 metrov zapreke: 1. Mantikas (G) 57,1. 2. Banšćag (J) 57,4. 3. Skuidas (G) 58,7. Naš Stevanović se je plaširal na petem mestu.

Skok v daljavo: 1. Lambrikas (G) 7,10. 2. Joneanu (R) 7,08. 3. Novaković (J) 6,58. 4. Kallab (J) 6,51.

Boks-tekme Slovana

Napredovali smo. Če primerjamo prireditvi: spomladansko in nedeljsko boksersko prireditvi, če se sploh to sme, moramo priznati našim boksačem velik napredek.

Ze ob 20 je bilo pred zbornico polno ljudi, ki so popolnoma napolnili dvorano. Točno ob napovedanem času so se pričele borbe.

Kot prvi par sta nastopila Leroh (Kamnik) proti Škofu (Slovan). Zmagal je po točkah Kamničan Leroh, Škofu manjka vzdržljivosti. Leroh obeta še mnogo.

Po tej borbi sta stopila v ring stara rivala, Štrukel (Maribor) in Fic (SK Slovan). Heller ni nastopil, ker mu šolske oblasti niso dovolile, nastopil pa je prav tako dober in ta večer mogoče še boljši Fic. Po treh kolih je zmagal Fic in se revanžiral za poraz v Mariboru. Skoro bi prišlo do knock-outa pa je bil rutinirani in tehnični Štrukel preveč odporen.

Sledila je borba med Dolencem (Slovan) proti Golobu (Kamnik). V prvi rundi je zgedalo, da bo zmagal Dolenc, nato se je radi pomanjkanja treninga spehal in popustil tako, da je ostala borba neodločena. Golob je talentiran, mlad mnogo zmogel boksač, katerega je ustvaril gosp. Kral in če bo še tako napredoval kot do sedaj, bo nekaj pomenil v boks.

Zupan: Pavlič (oba Slovan) sta v treh rundah po dve minuti pokazala precej zmoglosti, samo še skrajšane runde so jima dokazale, da je treba trenirati, če hočeš zdržati, borba je ostala neodločena.

Državni prvak Ipavec je pokazal, kakor se knock-outira. Boril se je s Hrastničanom Majenom in je z njim opravljal v začetku prve runde. Črnc Vid Curney se je nato boril v ekshebi-ciji z Ipavcem in nato še s Ficem. Pokazal je tipično profesionalno borbo.

Ljudi je bilo okoli 500, kar je dober znak za boks in to je tudi pogoj, ki bo omogočil, da bomo tudi v boks nekaj pomenili. Prireditve se je končala ob pol 23 in številna publika je zadovoljna z nadvse uspešno prireditvijo zapustila dvorano v nadi, da ji bo SK Slovan v kratkem zopet pripravil kak boksarski nastop.

Motorji na ljubljanski grad

Kr. banska uprava je izvedla z zastopniki mestne policije komisijski ogled vozne ceste na Ljubljanski grad s Karlovske ceste t. j. dovoznega pota, na kateri namerava tukajšnja Motos. ZSK Hermes v sodelovanju tuk. Avtomob. kluba prirediti malo gorsko dirko. Po preizkušnji vožnji z avtomobilom in motociklom je končno izdano dovoljenje, da se dirka sme vršiti 29. septembra ob 2 popoldne. Training se vrši isti dan od 9 do 11 na isti cesti, ki meri od starta do cilja 850 m. Občinstvo bo smelo stati v izogib ev. nezdgi samo na gorenjem robu nad cesto. Start bo na Karlovske cesti tik ob pričetku grajske ceste, a cilj na široki aleji, ki vodi v grad po grajski planoti.

Vest, da je izdano dovoljenje in da je pokroviteljstvo prevzel mestni župan gosp. dr. Vladimir Ravnihar, se je naglo razširila po Ljubljani in vzbudila veliko zanimanje med motoristi in njih. sodniki. V pisarno načelnika gosp. Ciglarja so takoj došle prijave gg. Jelovčan, Simič, Okroglić, Sevnig Stane in Vital Poljak. Komendant veleposredskega bataljona gosp. Jaklič se je takoj postavil Motos. ZSK Hermes na razpolago z oddelkom vojaštva za vzdrževanje reda pri vstopih k progi. Agilni funkcionarji Avtomobil. kluba nudijo z navesti vastranske pomoči in obetajo osebo pomagati pri vsaj organizaciji dirke. Program predvideva vožnjo motorjev vseh kategorij in jakosti. Odhod a cilja v enominutnem presledku. Ker bo presledke med vozači zelo kratek, obeta biti borba za gledalce zelo zanimiva, a za vozače napeta.

Akademsko prvenstvo Ljubljane v tenisu

Teniška sekcija Ilirije priredi v soboto popoldne in nedeljo ves dan prvenstvo akademikov za leto 1935.

Prvenstva se lahko udeležijo vsi oni teniški igrači akademiki, ki so bili letos, oziroma še bodo letos vpisani na kateri inštitut jugoslovanskih univerz.

Balkanska staleta 800, 400, 200 in 100 metrov:

1. Grčija 3 : 26,7. 2. Romunija 3 : 27. 3. Jugoslavija 3 : 32,1. 4. Turčija 3 : 32,1. 5. Albanija 3 : 34,5.

Stanje točk po drugem dnevu je naslednje:

1. Grčija 88. 2. Jugoslavija 73. 3. Romunija 58.

4. Turčija 39.

Jugoslavija je zdrknila na drugo mesto — kakor je bilo pričakovati — vendar pa bo obdržala svoje drugo mesto kljub oslavljeni reprezentanci. Udeležba pri letošnji olimpijadi ni takšna, kakršna je bila lani v Zagrebu, vendar se je v nedeljo nabralo nad 10.000 gledalcev, ki so z zanimanjem sledili poteku borb.

Tekmovali so bo v singlu in double gospodov. Pri vsaki 3 prijavah se igra po sistemu cup best of three, sicer pa na best of five sistemu na točke. Za tekmovalno double gospodov se prijavijo pari. Prijave s točnim naslovom prijavitelca, je potreba poslati najkasneje do petka 27. t. m. 19. ure na naslov: teniška sekcija SK Ilirije Ljubljana, poštni predal 173; prijave pa se sprejemajo tudi v garderobi na igrišču. Zbiranje se bo vršilo v soboto 28. t. m. v garderobi, in sicer ob 14. uri. Pričetek turnirja bo isti dan ob 16. uri. Vodstvo turnirja si pridržuje pravico, da odbije posilne prijave ne da bi take navedlo vzrok. Igrar, katerega je bila odbita prijava, ima pravico prireditelju na to, odhaja ATTS. Prijavnina znaša 10 Din. Tekmule se po pravilih jugoslovanske teniške zveze.

Letošnjo se bo vršilo v nedeljo teniško prvenstvo Ilirije za leto 1935 v singlu dam in gospodov.

Prvenstvo II. razreda

V nedeljo se je odigralo kompletno 3. kolo II. razreda s sledečimi rezultati.

JADRAN : MARS (5 : 0) (2 : 0).

Jadranski so s poštvovalno igro in z dobrim startom razbili tehnično visokostoiče moštvo Marsa in mu prizadejali zaslužen poraz.

REKA : SLOGA 4 : 2 (4 : 0).

Reka je s krasno igro prišla v vodstvo 4 : 0. Ta del igre je bil na taki visoki višini, da bo marsikateremu gledalcu ostal v prijetnem spominu. Tak nogomet, precizne kombinacije in krasni streli se ne vidijo niti od naših vodilnih klubov. Zato ni čuda, da so drugorazredne tekme postale mnogo bolj privlačne kakor tekme prvorazrednih. V drugem polčasu je prišla boljša kondicija Slogašev do veljave ter so rezultat znižali za dva golička.

SLOVAN : KOROTAN 3 : 1.

Slovan je imel s pomlajenim moštvom Korotana dosti dela in je zmago jako težko zaslužil. Ako pridobijo mladi Korotanci malo več rutine, bodo jako opasen nasprotnik, kajti dosti prilik za gole so si skomabinirali, toda za končni cilj — gol jim je zmanjkalo znanja.

GRAFIKA : SVOBODA 3 : 0 (3 : 0).

Gratika je v 1. polčasu zaigrala jako lepo in koristno ter zabil 3 gole. V drugem polčasu se ni več trudila ter je prišla Svoboda do razmaha in večkrat ogrožala vrata Grafike. Svoboda, inace jako nevarna in prodorna, je tokrat precej odpo-vedala.

Lahkoatletski dvoboj Jugoslavija : Avstrija. Kakor poroča »Politika« z dne 24. t. m. se vršijo pogajanja med našo in avstrijsko zvezo za dvoboj Jugoslavija : Avstrija, ki naj bi bil dne 12.—13. oktobra t. l. v Belgradu. Znano pa je tudi, da je za 12. in 13. oktober že perfektuiran dvoboj Graz : Ljubljana, in radi tega bodo ljubljanski atleti, od katerih precejšnje število nastopa tudi v državni reprezentanci, stali ti dni v Ljubljani. — Na prednje opozarjamo merodajne činitelje, da ne bo zopet nepotrebnih in neprijetnih zapletov.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 25. septembra: 12.00 Balade in piśešah 12.45 Vreme, poročila 13.00 Glas, obvestila 13.15 Poslani s planin (piśešah); 14.00 Vreme, borba 18.00 Otroška ura: I. Storišek (slike iz življenja lutke, izvajajo člani rad. dramske družine), II. Mamec in otroci 18.40 V spomin Franju Šukljeu (dr. Lončar) 19.00 Glas, vreme, poročila, sporod. obvestila 19.30 Nac. ura: Mesečni kult. pregled iz Belgrade 20.00 Vokalni koncert g. Julija Beleta s spremljevanjem radijskega orkestra 20.45 Šerjanski polje, švrgoli (večerne narodne pesmi) poljskevo društvo »Ljubljanski Zvon« 21.30 Odmeki iz daljnih dežel, isvalja Rad. ork. 22.00 Glas, vreme, poročila, sporod. 22.15 Za zabavo in za plest (Rad. ork. Konec ob 23.

Drugi programi

Sreda, 25. septembra: — Belgrad: 20.00 Ljubljana 21.30 Plesna glasba — Zagreb: 20.00 Ljubljana 21.15 Plesna glasba — Dunaj: 17.30 Plošče 19.30 Avstrijske koračnice 20.30 Šinfonični koncert 21.10 Radijski orkester 21.45 Jazz — Budimpešta: 19.00 Narodna pesni 20.30 Lisztovo klavirsko skladbo 21.30 Glasbena glasba 20.30 Orkestralni koncert — Trst: 20.00 Glasbena glasba 20.40 Dve vesoljari — Rima-Bar: 17.00 Radijski koncert 20.40 Izra 22.10 Plesna glasba — Praga: 19.40 Koračnice in valči 20.30 Ljudski koncert 21.25 Orkestralni in pevski koncert 22.30 Plošče.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; zentovani oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se račun enokolišni, 3 ma visoka politna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

Krojašk. pomočnika

za velike kose takoj sprejem. Rems Ivan, Vogelnova ulica 5, Ljubljana. (b)

Več pletilj

sprejem v stalno službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prvo vrstno« št. 11803. (b)

Pletilje

z večjo prakso, isčem za stalno delo. — K. Sos, Mestni trg. (b)

Natakarico

katera zasluži od litra — sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11828. (b)

Potnika-akviziterja

za radio aparate sprejem. Fiksum in provizija. Sposobni naj vložijo ponudbe v upravi »Slovenca« pod »Stalno« št. 11827. b

Hlapca

poštenega, ki je vajen vožnje po barih, sprejem. Ponudbe podružnici »Slovenca« Jesenice pod št. 11840. (b)

Dobro kuharico

perfektno, z dolgoletnimi spricavali — sprejem. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Perfektne kuharice« št. 11822. b

Za stalno delo

velikih in malih komadov se sprejme krojaški mojster za delo na dom. — V poštev pridejo samo prvovrstne moči. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11834. (b)

Služkinjo

za vse, pošteno, pridno in snažno, z daljšimi spricavali, ne izpod 24 let staro, isčemo za Ljubljano. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »M. B. P.« 11669. (b)

Kmetisko dekle

pošteno, v pomoč gospodinjstvu, isčem. Nastop službe takoj. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Skromnost« 11843. (b)

Trgovsk. sotrudnika

zgovornega, dobrega prodajalca, aranžerja, verziranega popolnoma v manufakturi in železnici, samostojno moč, s kavčijo 30.000 Din, ki se obrestuje, sprejme večja trgovina na deželi. Istotam se sprejme

učenc

iz dobre krščanske hiše, zdrav in močan, s predizobrazbo, ki ima res veselje do trgovine. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Veseli do žela« št. 11675. (b)

Prodamo

Trije veliki oleandri

po ceni naprodaj. Strojska ulica 8. (l)

Portugalko

prvovrstno, sladko, toči gostilna Kramar, Trzaska cesta, Glince. (l)

la suhe bosan. slive

zaboj 10 kg 84 Din, vreče 50 kg 325 Din, franko vsaka postaja razpošila G. Drechsler, Tuzla. (l)

Nove srečke

državne loterije beogradske kolekture prodaja Menialn. Reicher & Turk, Ljubljana. (l)

Kislo zelje, repo,

sarimo, prvovrstno — po brezkonkurenčni ceni — vsako množino, dobavlja Homan, Sv. Petra cesta št. 81, tel. 3539. (l)

Najmodern. tkanine

za pohištvo, zavese, gradl za modroce in dronitke za rolete — poceni pri Novak, Vetrinjska 7, Koroska 8. (l)

Kolesa

rabljena, nepoškodovana, odvzela strankam, poceni naprodaj samo malo časa. Nova trgovina, Tyrseva št. 36. (l)

Prodaj

dobro idočo knjižnico, ki ima koncesijo tudi za trgovino s papirjem in knjižarno — v večjem kraju Slovenije. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11826. l

Krušno moko

za črn domač kruh in koruzno moko za žganec, vedno svežo, dobite pri trvdki Zorman, Ljubljana, Stari trg. Tel. 26-37. (l)

Zopet smo cenejši!

la sportni suknič 95 Din, trenchcouth 420 Din. Specialna izbira pump, modrih hlač, perila itd. Presker, Sv. Petra c. 14. (l)

Fotografski atelje

v centru Beograda naprodaj pod ceno radi družinskih razmer. Atelje dobro prosperira, je modern, z inventarjem. Foto »Iris«, Beograd, Kralja Milana 39. (l)

Telefon 2059

PREMOG

KARBOPAKETE

DRVA, KOKS

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po nižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

VINA

za vse prilike naročite pri Centralni vinarni v Ljubljani.

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana Krekov trg 10

Knjižice

vseh zavodov kupim po najvišji ceni. — Sporočite zavod, znesek in ceno na naslov: Grašek Jože, zastopnik tl. »Financiers«, Ljubljana, Gledališka 4. d

Pouk

Gospodične

sprejem na dnevni in večerni pouk v šivanju perila. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Šivilja«. (u)

Klavin in francoščino

redno poučuje otroke in odrasle Aneta Potočnik, strokovno diplomirana v Parizu. Beethovnova ulica 15, visoko prtiljice. (u)

Drobnoglas v »Slovenca« posreduje ti hitro prodaj, če še ne z gotovim denarjem poč kupca ti s knjižico do

Stanovanja

Štirisobno stanovanje

kopalnica, dva kabineta, prvo nadstropje, skoraj v centru, možnost centralne kurjave, telefon, oddam. Cena nizka. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Komfortno« 11847. (e)

Stanovanje

podstrešno, dvosobno, s pritliklinami — se ugodno odda drž. uslužbencu s 1. novembrom. Gasilska cesta 6. (e)

Gospodična

čez dan odsotna, isče priprosto opremljeno sobo. Gre tudi kot sestanovalka. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Nizka cena« (e)

Dijaki

Dijaka

aprejem na stanovanje ter oddam prazno sobico. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11829. (D)

Obrt

Posteljne vložke

izdeluje v lesenih in železnih okvirjih in jih sprejema v popravilo najceneje A. Andlovic, Komenskega 34. (t)

Mali oglasi v »Slovenca« z jamčijo najpopolnejši uspeh

Ruff čokolada

se dobi povsod!

Prodaja železniških tarifov

Dne 5. oktobra letos se bo vršila v ekonomskem oddelku generalne direkcije drž. železnic licitacija za oddajo prodaje železniških tarifov, daljinarjev in sličnih izdaj. Ponudbe se morajo taksirati z Din 5.—. Pogoji za oddajo te prodaje se morejo dobiti v sobi št. 228 palača ministrstva saobračaja, kjer se bo vršila licitacija.

Tinčkove in Tončkove prigode

137.

Tinček zbolil.

Medtem, ko sta Tonček in Primožek krmarila, se je Tinček snkal okoli ognjišča in kuhali kosilo. Presunljivo Mukijevo lajanje je zdajci udarilo Tončku in Primožku na uho. Hitro sta stekla v notranjino splava.

Zalosten prizor se jima je nudil. Tinček je ležal nezavesten na tleh, poleg njega je ležal razbit krožnik. »Tinček! Tinček! Za božjo voljo, kaj se je zgodilo?« je zaklical Tonček in se ves potrt sklonil nad svojim prijateljem. Tinček pa je ležal in kuža Muki, ki je čepel sredi kolibe kakor kupček nesreče, seveda tudi. Bistre glave vam je bil Muki in marikaj je znal, o čemer se drugim psom niti sanja ne, a govoriti — nak, tega pa tudi Muki še ni znal!

Premisli!

Duplica - Kamnik.

Remec-Co.

Ali ste že poravnali naročnino?

Likovič Joža:

7

Na jezerišču

In oče? Kako bi ga mogla zapustiti samega in nadložnega! Saj veš, da se ne more sprizniti s tvojim govorjenjem, se je zbal dekle in potegnilo v čoln novo bučevje. Bratova misel je bila mikavna, tudi Margo je je zadnjič vabil. Samo tako neudarno je vse prišlo, četudi bi zapustila dom žele spomlad.

Teta Lena bo prišla k nam, rada bo oskrbovala očeta. O praznikih jima pošljeva pribojške. Ko bo oče spoznal, da sva pametno ravnala, bo pozabil na nevoljo.

Tako je govoril Janez, tako je upala plašna Francka.

Nad Sv. Tremi kralji se je po dolgem času razbistrila tanka večerna zarja, voščenoromena in pohlevna. Komaj se je mogla stisniti med težke, oblačne gube. Njen odsvit se je bežno odražal na puščobni vodni površini; bil je podoben neznatni sledi, ki jo je zapustilo na vodi neko lepše bitje, hitreje proč od tega razdejavanja in trohnohe. Megle so se začele dvigati, zdrav veter je prinesel s seboj trohlo radosti in upanja. V jarki zelenini neba so zamigljale bele zvezde, nad Krimom se je razbistril polmesec, podoben zlati obrvi, pod katero počiva usmiljeno božje oko.

V nedeljo zvečer ni šel Janez nikamor, obšel je doma za pečjo; čemerne misli so ga še vedno obletavale. Kar so resili pred poplavo, bo središče živ. Čemu bi živelarji sredi zemlje, ki je črna in težko rodi, če ji sploh da voda dihati, živeti in razvijati rastje. Sestra je prekladala v kuhinji lončevino in strahoma priskuškavala, kako se bo razpil pogovor med očetom in sinom. Zdelo se ji je, da bo tako očit tudi njen greh radi nezvestobe in bega, čim bo spregovoril brat. Težko razpoloženje se dolgo ni gnilo nikamor, molk je naraščal do neznosnosti. Ze je menila, da je poltačil brat misel na železnico, kar je izbruhnil z jokavim, naglim besedovanjem:

»Oče, jaz sem se naveličal tega prekladanja. Lehe se vidoma ujedajo, povodnji neprenehoma pritisakajo, ajda je posvalkana od večne moče. Poplava je pretrgala in zablatila deteljo. Ko bi bili zadnjič sklenili kupčijo z železničarji, bi imeli sedaj gotov denar. Tako vam je pobrala voda vse, da nimate denarja ne ajde. Konja mi niste hoteli kupiti, da bi vozil iz kamnoloma na železnico. S čolnarjenjem tudi ni nič...«

Stari Barjan je dvignil roko, kakor da se brani sinovih očitkov; sklonil je obraz in rezko pripomnil:

»Nekateri se pohvalijo s čolnarstvom; še v nedeljo ne odlože vesel.«

»Le pojdite se redit na Ljubljano, voda in megla sta mi stopili v peti. Tako sem se odločil, da grem spomlad k železnici. Erklavčev je tudi šel, vesel je in denar je prihranil. Vsi si pomagajo, zakaj bi se tudi jaz ne prikopal do sreče. Z Micanko si lahko ustvarim prijeten domek.«

Zemlje, si se naveličal, nevaležnež! K železnici pojdem, tam se edita med in zdravje? Vodi pa, da ne boš nikoli pripeljal tiste dekle, ki hiši. Ti z deklino čez prag, jaz s kletvijo v grob! Bog nam odpusti grešne misli. Kaj ti bo ničasta ženska in železnica, rodovitna leha je zate, tam boš našel srečo in mir.«

Starec se je razvnel, vstal in odložil klobuk. Predobro se je zavedal, da pomeni ta nastop poslednji napori, ki prehaja že v onemoglost, da le reši leho in bajto. V njegovih besedah se je čutila borba proti tem lahkovernim begunom in izdajalcem rodne lehe, ki so jih vabile podpeške apnenec s kamnolomi, velika železnica, boljši zaslužek v gotovem denarju! Odmajal je z glavo, se vsedel na svoje mesto pod križem in zaklical v vežo, ki jo je osvetljevala žerjavica v peči:

Franca, luče!

To je bil prastari običaj pri njegovi hiši. Družina ni preje zatrnila luči, dokler ni ukazal on. Ili je ubogljivo prinesla leščerbo, skrila roki pod predpasnik in se vprašljivo ozrla na brata. Ta ji

je odkimal, naj molči, ker bi bil nocoj vsak nadaljni razgovor brezuspešen. Oče je slovesno postavil leščerbo na podstavek. Zavedal se je, da sta še vedno povezana v njegovi roki dostojanstvo gospodarja in svetost ognja. On se je prvi dotaknil z gorečim škopnikom mahu, za njim je žele raznesel sin ogenj po ostalih lebah.

Francka se je skoraj namrdnila in se molče vrnila pred puščobno ognjišče, da dokonča večerno opravilo ter odlije obličnik z repo. Delo ji ni šlo od rok! Bila je že obsojena, misel na beg jo je že jedla, vezi z domačijo so se trgale. Zanašala se je na prijazne, zgovorne železničarje, s katerimi se je večkrat šla skupno z bratom v Notranjih Gorah; posebno se je njima dobrikrat progovni nadzornik, ki se je rad oziral na Francko; oba je zagotavljal, da ju ne bo pozabil. Kravljur Margo bo sprejel Francko, Janez pa bo nastavljal kot železniški čuvaj. Kakšno veselje! Blizu bosta drug drugemu, domov tudi ne bo daleč.

To so bile sanje, to so bili gradovi! Saj ni bila ničemnurna, tudi ni postavala v praznem brezdelju. Toda tam se ji ne bo treba več ubijati za grizo kruha, rediti živino na rokah in vso krmo sproti znašati z rosnega mahu, predevali kopice šote na trdino in ostrezati za ugodnim, suhim vremenom. Kako lepo so žarele podpeške apnenec, ki mikale in ji razodevale s svojo živo, zlato žerjavico, da se plete tam zanimivejšje življenje. Tam ni žalosti, ki bi razkrajala s svojimi obokanimi, rdečimi očmi strla človeška sreča. Romarji se vrstijo pod goro; za vsakim ovinkom se prismehljaja nov obraz, z vsakim gostom nova radost.

To so bile sanje deklela na jezerišču, ki gine sredi otropole megle in duševnega molka! Zaloben klic redko pretrga neznosno samoto. Bil je začel, presunljivo slutnja se dvigne, tudi ona omahne s strilni kriki in zamre sredi močav.

IV.

Večnilo se je od Pokojišča do Krimčka, od okenca do srca, od misli do solza, ki bodo poto-

čene to noč bogve kje. Rdeče pomladanske zarje niso mogle miniti z zvonenjem, ki je zamiralo v zapuščenih linah podružnice; še so zardevale, se razgorevale in drhtele, dokler se jih ni usmili božja milost ter sprejela v svoje neizmerno naročje. Tako se spočno noči pred pomladjo, ko pribuži jug preko Meniške, Brez bolesti in trudnosti Prički začeblijo v slovo, zeleni vrhovi hoje se zganajo, sanje se spuste na zemljo, plahe luči zamigljajo po kajžah. Tanki, modri dimi se vijejo na požarnicah in strženih, ognjena znamenja novega življenja se kažejo na Barju. Samo v globočah in lazihi leži sivi mrz, tja še ni segel čudoviti dih znanilke, ki se je ustavila sredi sočnih jas. Tam so se že zganili ozakrili zvončki, piskavčki so odprli svoja mehka grla, belice v mahovitih zatišjih dobivajo zdravilno moč.

Ta večer je šel Janez privklat v službo; odlok mu je vročil čuvaj v Notranjih Gorah. Pripuščen je bil k enomesečni poskušnji; ako jo bo prestal s povoljnim uspehom, bo sprejel! V Ribjeku bo pomagal mostovnemu čuvaju pri opravljanju nočne službe. Nikdo ni vedel za to, samo Francka mu je pripravila nekaj jedi, jo zavila v culico in skrila koncem nizkega ostriška, da ne bi opazil oče česa nenavadnega!

Anžol ni niti malo slutil, da služi Janez na železnici. Daljši izostanki niso bili sumljivi; večnih je v teh mesecih večkrat odšel z doma za ves teden; pomagaj je sosedom požigati in čuvati goreče lehe. Bil je zanesljiv delavec, Barjani so ga radi jemali k ognju.

Novo življenje je Janeza povsem prevzelo. Opravljanje službe ga je sprva nekoliko skrbelo. Starejši čuvaj mu je pokazal ves potek s prav malenkostno potankostjo! Opozoril ga je na nadzornika Lenusija, ki je zelo strog z delavci. Janez se je kmalu privadil vsomu! Pažnja obratnih znamenj, pravčasno spuščanje zapornic, piski, rdeče in zelene luči, nočni obhodi proge! Mučila ga je edine misel, kako bi razodel očetu ta korak v drugo življenje.

(Dalje sledi.)